

TARTU VALLA

KUUUKIRI

AASTAST 1996

KOHALIKUD VALIMISED TARTU VALLAS

nimekiri	kandidaadid	hääli	%	mandaadid
 Valimisliit Ühtne Tartu Vald	45	3431	58,6%	16
 Valimisliit Kohalik Elu	26	904	15,4%	4
 ISAMAA Erakond	16	751	12,8%	3
 EKRE - Eesti Konservatiivne Rahvaerakond	11	553	9,4%	2
 Erakond Parempoolsed	9	190	3,2%	
 Vabaerakond Aru Pähe	1	24	0,4%	

lk 3

Tartu valla lume- lukkamise piirkonnad

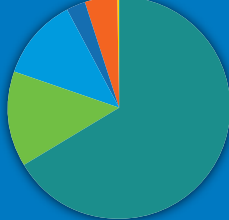
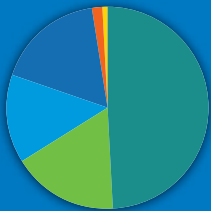

lk 6

Raadi Põhikooli lasteaia- hoone pidulik avamine

PABERSEDELIGA ANTUD HÄÄLED

ELEKTRONILISED HÄÄLED

VÄLJASPOOL ELUKOHAJÄRGSET RINGKONDA
HÄÄLETANUTE PABERSEDELIGA ANTUD HÄÄLED

Maarja-Magdaleena

Tabivere

Äksi

Lähte

Kõrveküla

Raadi

VALIJAID KOKKU: 10425
KEHTIVAIK HÄÄLI KOKKU: 5853
HÄÄLETAMISEST OSAVÕTT: 56,3%

Valimistulemused Tartu vallas

lk 3

lk 8

Tutvu Tartu valla kaasava eelarve ideedega

lk 19

Tartu Valla Spordikool tähistas 20. juubelit

TARTU VALLA KUUKIRI

AASTAST 1996

Kuukirjas avaldatakse eelmisel kuul valda sündinud ja meie seast lahkunute andmeid. Lehte lisatakse nende laste nimed, kelle vanemad on vallale nime avaldamiseks andnud loa.

Toimetusel on õigus vajadusel tekstidele teha keelekorrektuuri.

Kõige uuemad uudised Tartu vallas toimuvast leiad **Tartu valla kodulehelt ning Tartu valla või Kuukirja Facebooki lehtedelt.**

Toimetus: kuukiri@tartuvald.ee

Registreeri ennast TARTU VALLA ELANIKUKS!

Ainult elukoha Tartu vallas registreerinud inimestele kehtib elamumaa maamaksuvabastus 500 eurot aastas.

VAATA TÄPSEMALT: tartuvald.ee/maamaks

Väljaandja: Tartu Vallavalitsus ja Volikogu
Toimetus: Ekas OÜ e-post: kuukiri@tartuvald.ee
Toimetaja: Katrin Sisask Tel. 5627 0280
Reporter: Kaisa Kreela
Küljendaja / fotograaf: Rasmus Karja Tel. 510 3479

Tartu valla Kuukiri ilmub tasuta.

Kuukirja saab elektrooniliselt lugeda Tartu valla kodulehel tartuvald.ee.

või ajakirjana Issuust (numbrid kuni mai 2023):
issuu.com/tartuvallakuukiri

Detsembri Kuukirjas avaldatavaid kaaskirju ja reklaame ootab toimetus **1. detsembriks**.

Jälgi Kuukirja tegemisi ka Facebookis:
facebook.com/TartuVallaKuukiri

Oled huvitav ettevõtte Tartu vallas või tead inimest või tegu, mis vääraks kajastust?
Saada vihje Tartu valla Kuukirjale!

Tartu Vallavalitsus

Haava tn 6, Kõrveküla alevik,
Tartu vald, 60512 Tartumaa.

Vastuvõtt T kell 8.00–12.00 ja 12.30–18.00.
Tel. 510 6363, **e-post:** tartuvald@tartuvald.ee

Tabivere teeninduspunkt

Tabivere Päevakeskuses
Same tee 1, Tabivere alevik,
Tartu vald, 49127 Tartumaa.

Vastuvõtt T kell 8.30–11.00.
Tel. 5196 7738, **e-post:** tartuvald@tartuvald.ee

Laeva teeninduspunkt

Väänikvere tee 8, Laeva küla,
Tartu vald, 60608 Tartumaa.

Vastuvõtt T kell 13.30–16.30.
Tel. 5302 6608, **e-post:** tartuvald@tartuvald.ee

Piirissaare teeninduspunkt

Valla, Tooni küla,
Tartu vald, 62603 Tartumaa.

Vastuvõtt T kell 9.00–10.00, muul ajal kokkuleppel.
Tel. 529 4630,
e-post: toomas.lindjärv@tartuvald.ee,
piirissaare@tartuvald.ee

Trükk: OÜ Ecoprint
Tiraaž: 6500

17. oktoobril toimunud kohaliku omavalitsuse volikogu valimiste tulemused

| Tartu Vallavalitsus

Tartu vallas käis valimas 56,3% hääleõiguslikest kodanikest, Tartumaal oli valimisaktiivsus 59,6% ning üleriigiliselt 59,2%.

Valimisliit Ühtne Tartu Vald sai uues volikogus 16 kohta ning valituks osutusid Jarno Laur (820 häält), Egle Nõmmoja (189 häält), Agu Laas (154 häält), Aigar Lepp (135 häält), Ott Toomsalu (133 häält), Vahur Poolak (122 häält), Triinu Jõessaar (104 häält), Martin Pedak (100 häält), Anne-Mai Märtsen (91 häält), Vahur Jurs (80

häält), Marike Adamka (77 häält), Aune Sepp (75 häält), Valeeri Rubeika (73 häält), Andres Kuusik (73 häält), Karmen Kukk (70 häält), Janika Lill (66 häält).

Valimisliit Kohalik Elu sai uues volikogus 4 kohta ning valituks osutusid Aivar Soop (225 häält), Üllar Loks (128 häält), Alo Ainomäe (84 häält), Nele Rammi (63 häält).

Erakond Isamaa sai uues volikogus 3 kohta ning valituks osutusid Rait Koort (159 häält), Kerli Metsaste (136 häält) ja Diana Oja (71 häält).

EKRE - Eesti Konservatiivne Rahvae-

rakond sai uues volikogus 2 kohta ning valituks osutusid Kert Kingo (309 häält) ja Janar Kase (46 häält).

Erakond Parempoolsed ja Vabaerakond Aru Pähe uude volikokku kohti ei saanud.

Tegemist on hääletuse tulemustega, mis on kokku pandud 5. novembri seisuga. Juhul kui nende hulgas on loobujaid või valitakse mõned neist Tartu Vallavalitsuse liikmeteks, saavad volitused asendusliikmed. Lõplik volikogu koosseis selgub ilmselt novembrikuu jooksul.

Tartu valla lumelükkamise piirkonnad 2025/2026

| Tartu Vallavalitsus

Piirkondlikud talihooldajad lükkavad lahti ka erateede hooneteni, kus elavad rahvastikujärgsed Tartu valla kodanikud. Sellega seoses palume erateede omanikel kontrollida oma sissekirjutust ning vaadata üle sissepääsuteed, et lumelükkaja pääseks oma tööd tegema.

Töid teostavad traktorid on kuni 4 meetrit kõrged ning sahad kuni 4 meetrit laiad. Arvestada tuleb, et puude oksad kaarduvad lume raskuse all tee kohal madalamale ning võivad takistada lumetõrje teostamist.

Infot lumetööde korralduse kohta leiab Tartu valla geoportaalist. Vali teemakaart „Lumelükkamine“. Avaneb kaart Tartu valla lumelükkamise piir-

kondadega. Vali huvipakkuv piirkond. Piirkonna kohta avaneb infokast, mis näitab vastavalt valikule kas piirkonna nime, numbrit, hooldajat ja tema kontakte või asustusüksuse infot. Infot saab kasti vahetada üleval paremal olevast kolmnurgast.

Tartu valla lumelükkamise piirkonnad ja kontaktid 2025/2026

Piirkond	Piirkonna nimetus	Ettevõtte	Kontaktisik	Telefon	E-post
1	Kõrveküla-Vahi	Tartu Valla Haldus OÜ	Jaanus Klaus, Aigar Lepp, Jennifer Järvetar	5533968; 56474475; 51985242	haldus@tartuvald.ee
2	Lähte	Tartu Valla Haldus OÜ	Jaanus Klaus, Aigar Lepp, Jennifer Järvetar	5533968; 56474475; 51985242	haldus@tartuvald.ee
3	Kukulinna	Taivo Kingla FIE	Taivo Kingla	56477810	kingla@hotmail.ee
4	Vedu	Tartu Valla Haldus OÜ	Jaanus Klaus, Aigar Lepp, Jennifer Järvetar	5533968; 56474475; 51985242	haldus@tartuvald.ee
5	Tammistu-Möllatsi	Agrimajanduse OÜ	Kalmer Loos	56454971	kalmerloos@gmail.com
6	Maramaa	Tagavälja OÜ	Tanel Läte	5251025	latetanel@gmail.com
7	Kärkna	Kaldimõisa OÜ	Kaspar Kald, Kristo Kald	53323145, 53415482	Kaspar.Kald@mail.ee
8	Metsanuka	Kolliotsa OÜ	Tarmo Sild	5219247	kolliotsa@gmail.com
9	Vesneri	Forevi OÜ	Vahur Puusta	5533981	vahur.puusta@gmail.com
10	Kärevere	Altvälja Agro OÜ	Keven Ratnik	56205969	altvaljaagro@gmail.com
11	Valmaotsa-Laeva	Tartu Valla Haldus OÜ	Jaanus Klaus, Aigar Lepp, Jennifer Järvetar	5533968; 56474475; 51985242	haldus@tartuvald.ee
12	Tabivere	Tartu Valla Haldus OÜ	Jaanus Klaus, Aigar Lepp, Jennifer Järvetar	5533968; 56474475; 51985242	haldus@tartuvald.ee
13	Koogi	Suurkivi Mahe Kõogiviljad OÜ	Ragnar Oja	55657012	suurkivimahekoogiviljad@gmail.com
14	Elistvere	Tartu Valla Haldus OÜ	Jaanus Klaus, Aigar Lepp, Jennifer Järvetar	5533968; 56474475; 51985242	haldus@tartuvald.ee
15	Maarja-Magdaleena	SJAM OÜ	Siim Siimenson	56702526	toolamaaou@gmail.com
16	Äksi	Tartu Valla Haldus OÜ	Jaanus Klaus, Aigar Lepp, Jennifer Järvetar	5533968; 56474475; 51985242	haldus@tartuvald.ee

Tartu Vallavalitsuse kehtestatud detailplaneeringud

| Tartu Vallavalitsus

Tartu valla üldplaneeringu menetluse uuendamine Saare kinnistu osas

Tartu Vallavolikogu otsustas 17.09.2025 otsusega nr 37 uuendada Tartu valla üldplaneeringu menetlust Tila külas asuva Saare kinnistu (Kuusisoo põik 3 // Saare, katastritunnus 79403:002:0137) osas.

Saare kinnistu juhtotstarbe määramata jätmise on vaidlustatud kohtus. 2022. aastal esitas Saare kinnistu omanik kaebuse Tartu Halduskohtule, milles palus määrata kinnistu juhtotstarbeks elamu- või väikeelamumaa. Tartu Halduskohus jättis kaebuse rahuldamata, kuid Tartu Ringkonnakohus tühistas 2024. aasta novembris halduskohtu otsuse ning tunnistas Tartu valla üldplaneeringu kehtetuks selles osas, kus Saare kinnistule ei olnud juhtotstarvet määratud. Ringkonnakohus kohustas Tartu valda tegema selles osas uue otsuse. Tartu Vallavolikogu otsuse kohaselt uuendatakse üldplaneeringu menetlust üksnes Saare kinnistu osas. Üldplaneeringu menetlus jätkub etapist, kus tehakse sisuline otsus kinnistu juhtotstarbe määramise üle. Menetlustoiminguid, mida menetluse uuendamise põhjused ei puuduta, ei korrata. Üldplaneeringu menetluse uuendamise eesmärk on tagada kohtuotsuse täitmine ja kaalutusotsuse tegemine Saare kinnistu juhtotstarbe osas. Tartu Vallavolikogu 17.09.2025 otsusega nr 37 on võimalik tutvuda Tartu valla kodulehel: www.tartuvald.ee.

Tartu Vallavalitsus annab teada, et on oma 11.09.2025. a korraldusega nr 990 algatanud Vahi alevikus asuvate Savioja tn 5, Savioja tn 5a, Savioja tn 5b ning Savioja tänav L2 maaüksuste detailplaneeringu koostamise. Planeeringu eesmärk on kavandada võimalus liita kokku Savioja tn 5, Savioja tn 5a, Savioja tn 5b, ning Savioja tn L2 maaüksused. Moodustada seeläbi üks äri- ja tootmismaaüksust ning määrata ehitusõigus uute äri- ja tootmishoonete ehitamiseks. Planeeringuala pindala on ligikaudu 1,7 ha. Planeeringu koostamise eesmärgid on kooskõlas Tartu valla üldplaneeringuga.

Detailplaneeringu koostamise vajadus tuleneb planeerimisseadusest ja Tartu valla üldplaneeringust. Detailplaneeringu algatamise eelselt ei ole tuvastatud vajadust läbi viia täiendavaid uuringuid, kuid kui planeeringumenetluse ajal selgub vajadus läbi viia täiendavaid uuringuid, siis tuleb seda teha.

Planeeringu algatamise korraldusega on võimalik tutvuda Tartu valla kodulehel www.tartuvald.ee.

Tartu Vallavalitsus annab teada, et on oma 11.09.2025 a korraldusega nr 989 kehtestanud Tabivere alevikus asuva Mayeri Industries AS tootmisala detailplaneeringu, mille eesmärk on Mayeri Industries AS ja sellega seotud ettevõtete tootmisala laiendamine ning ehitusõiguse määramine uute äri- ja tootmishoonete ehitamiseks. Planeeringuala suurus on u 23 ha. Planeeringualasse hõlmatud maaüksustest moodustatakse 16 uut krunti: 9 äri- ja tootmismaa sihtotstarbega krunti, 2 tootmismaa sihtotstarbega krunti ning 5 transpordimaakrunti juurdepääsuteede ja kergliiklustee rajamiseks.

Planeeritavate tegevuste realiseerimisel ei ole ette näha olulist keskkonnamõju. Pidades kinni kõikidest detailplaneeringus esitatud nõuetest, võib tekkida planeeringu elluviimisel vaid ajutine negatiivne mõju, mis on tingitud ehitustegevuse iseloomust ning tunnetatav ehitusaegsel ajal. *Detailplaneeringu kehtestamise korralduse ning planeeringu lahendusega on võimalik tutvuda Tartu valla kodulehel www.tartuvald.ee.*

Tartu Vallavalitsus korraldas Lombi külas asuva Metsaveere tee 10 maaüksuse ning lähiala detailplaneeringu avaliku arutelu 09.09.2025 kl 17.00 Tartu Vallavalitsuses, kus tutvustati avaliku planeeringu väljapaneku tulemusi ning valla seisukohti põhjalikumalt seoses esitatud ettepanekutega.

Arutelul kujunes peamiseks teemaks ühe kavandatava elamukrundi paiknemine planeeringualal ning Allika-Muriküla tee seisukorraga seotud küsimused. Arutelu tulemusel otsustati korrigeerida planeeringulahendust ühe kavandatava elamukrundi paiknemise osas. Samuti võttis vald teadmiseks elanike ettepanekud seoses vajadusega kavandada piirkonda kõvakattega tee. Ettepanek kõvakattega tee rajamiseks on vallale arusaadav ning mõistetav, kuid lähiaastate eelarves ei ole selleks vastavaid ressursse ette nähtud. *Planeeringu materjalidega s.h avaliku arutelu protokolliga on võimalik tutvuda Tartu valla kodulehel www.tartuvald.ee*

Tartu Vallavalitsus teatab, et on oma 23.10.2025. a korraldusega nr 1196 kehtestanud Kõrvküla alevikus asuva Vasula tee 33a maaüksuse detailplaneeringu.

Planeeringuala pindala on ca 4300 m². Planeeringu lahenduse kohaselt moodustatakse planeeringualal kolm krunti: kaks elamumaakrunti ning üks transpordimaakrunt. Samuti määratakse ehitusõigus üksikelamu ning abihoonete püstitamiseks. Planeeringulahendus on kooskõlas Tartu valla üldplaneeringuga. Planeeritavate tegevuste realiseerimisel ei ole ette näha olulist keskkonnamõju, samuti ei seata ohtu inimeste tervist, vara või kultuuripärandit. Pidades kinni kõikidest detailplaneeringus esitatud nõuetest, võib tekkida planeeringu elluviimisel vaid ajutine negatiivne mõju, mis on tingitud ehitustegevuse iseloomust ning tunnetatav ehitusaegsel ajal.

Detailplaneeringu kehtestamise korralduse ning planeeringulahendusega on võimalik tutvuda Tartu valla kodulehel www.tartuvald.ee

Tartu Vallavalitsus annab teada, et on oma 16.10.2025. a korraldusega nr 1157 algatanud Vahi alevikus asuvate Näkirohu tn 2 ja Nõmmeringi tn 19 maaüksuste detailplaneeringu koostamise.

Planeeringu eesmärk on Näkirohu tn 2 ja Nõmmeringi tn 19 kinnistud liita üheks elamumaakrundiks ja anda ehitusõigus ning määrata arhitektuurinõuded uue abihoone projekteerimiseks ja ehitamiseks. Planeeringuala pindala on ca 3 400 m². Planeeringu algatamise eesmärgid on kooskõlas kehtiva Tartu valla üldplaneeringuga.

Detailplaneeringu koostamise vajadus tuleneb planeerimisseadusest ning Tartu valla üldplaneeringust. Planeeringu algatamise eelselt ei ole tuvastatud vajadust läbi viia täiendavaid uuringuid, kuid kui planeeringumenetluse ajal selgub vajadus läbi viia täiendavaid uuringuid, siis tuleb seda teha.

Detailplaneeringu algatamise korralduse ning planeeringu lähteülesandega on võimalik tutvuda Tartu valla kodulehel www.tartuvald.ee.

Tartu Vallavalitsus teavitab, et on oma 16.10.2025. a korraldusega nr 1158 algatanud Tabivere alevikus asuva Tuuleveski tn 1 maaüksuse ning lähiala detailplaneeringu.

Planeeringu koostamise eesmärk on kaaluda Tuuleveski tn 1 maaüksuse jagamist ärimaa sihtotstarbega kruntideks ning samuti moodustada üldkasutatava maa krunt. Planeeringuga määratakse ehitusõigus äri- ja teenindushoone projekteeri-

miseks ning ehitamiseks. Planeeringuala suurus on ca 1,2 ha.

Planeeringu algatamise eesmärgid on kooskõlas Tartu valla üldplaneeringuga. Detailplaneeringu koostamise vajadus tuleneb planeerimisest. Planeeringu algatamise eelselt ei ole tuvastatud vajadust läbi viia täiendavaid uuringuid. *Detailplaneeringu algatamise korraldusega on võimalik tutvuda Tartu valla kodulehel www.tartuvald.ee*

Tartu Vallavalitsus teatab, et on oma 02.10.2025. a korraldusega nr 1089 kehtestanud Raadi alevis asuvate Star-diraja tn 10, Star-diraja tn 12, Star-diraja tn 14 maaüksuste ning lähiala detailplaneeringu.

Planeeringlahenduse kohaselt on Star-diraja tn 10, 12 ja 14 krundid planeeritud kokku liita üheks krundiks, mille kasutamise sihtotstarbeks on planeeritud riigikaitselise hoone või rajatise maa. Krundile on lubatud kavandada kuni 30 hoonet. Planeeritud krundile on juurdepääs Star-diraja tänavalt. Planeeringuala

pindala on ligikaudu 7,45 ha.

Planeeritavate tegevuste realiseerimisel ei ole ette näha olulist keskkonnamõju, samuti ei seata ohtu inimeste tervist, vara või kultuuripärandit. Pidades kinni kõikidest detailplaneeringus esitatud nõuetest, võib tekkida planeeringu elluviimisel vaid ajutine negatiivne mõju, mis on tingitud ehitustegevuse iseloomust ning tunnetatav ehitusaegsel ajal.

Planeeringu kehtestamise korraldusega on võimalik tutvuda Tartu valla kodulehel www.tartuvald.ee.

Tartu Südamekodus avati uued osakonnad: lisandus 60 uut kohta dementsussündroomiga inimestele

Olari Nebokat, Südamekodud AS kliendisuhete juht

Koostöös EfTEN Real Estate Fund ASiga rajatud Tartu Südamekodu esimene etapp avati septembris 2024, täna pidulikult avatud teise etapi valmimisega ehitati lõpuni hooneosa, mis valmis möödunud sügisel nn musta karbina. Sellega sai Tartu Südamekodu juurde eakatele 60 kohta, mis on mõeldud dementsusega inimestele. Kokku saab Tartu Südamekodus ruumi olema 180 inimesele. Tartu Südamekodu rajamise ja arendamise on investeeritud kokku kaheksa miljonit eurot.

Maja sai suure saali vaba aja ja ühistegevusteks, hoone katusele paigaldati ka päikesepark.

Tartu Südamekodu erinevad osakonnad on saanud nimed Tartu piirkondade järgi: I korruse osakond kannab nime Pühajärve ja II korrusel asub Kassitoome osakond. Igas osakonnas saab olema kümme ühekohalist tuba ja kümme kahekohalist tuba. Toad on sisustatud kaasaegse mööbli ja multifunktsionaalsete vooditega. Teise korruse osakond on eraldatud ja mõeldud just dementsusega inimestele.

Tartu Vallavanema Jarno Lauri sõnul kasvab vajadus eakatele suunatud teenustele järele üha suuremaks. „Väärivatele suunatud teenuste arendamine on väga oluline osa valla arengust ja nende järele vajadus üha kasvab. Senine koostöö Südamekodudega on vallal olnud väga hea, siin tehakse tööd südame ja hingega.

Meile teeb suurt rõõmu, et siin Raadil arenevas piirkonnas, kus elab palju noori, on olemas mitmekesine elukeskkond, mille üks osa on ka üks vägev ja kodune eakatekodu.“

„Tartu Südamekodu täituvus ja elanike kiire sissekolimine näitavad selgelt, kui suur on vajadus kvaliteetsete hooldekodukohtade järele Lõuna-Eestis – enne uute osakondade avamist oli meil järjekorras 400 inimest,“ sõnas Südamekodude nõukogu esimees Martin Kukk. „Meie eesmärk on pakkuda igale eakale turvalist, mugavat ja inimkeskselt planeeritud kodu, kus saab elada väärikalt ning osaleda mitmekesistes tegevustes. Tartu Südamekodu on Lõuna-Eesti kõige kiiremini arenevas elukeskkonnas – siin on väga palju uusi elupindu, kuhu tulevad elama noored pered. Ka Südamekodu on kogukonna osa, mille naabrid on hästi vastu võtnud.“

„Eriti teeb mulle rõõmu, et esimesele korrusele lisandub meile avar saal: see on loodud selleks, et pakkuda meie maja elanikele mitmekesist tegevust, soodustada kogukonnatunnet ning pakkuda kohta, kus saab ühiselt aega veeta ja osaleda erinevates sündmustes,“ sõnas Tartu Südamekodu juhataja Andri Vösokovski. Dementsusega inimesed vajavad rohkem tähelepanu ja eritingimusi, kuid eelkõige vajavad nad kodu, kus on võimalik väärikalt igapäeva elu jätkata ning kus on igal hetkel on olemas oskuslik abi. „Uute kohtade loomine just dementsusega inimestele Tartu Südamekodus aitab leevendada suurt puudujääki Lõuna-Eestis ning annab peredele kindluse, et nende läheda-

sed on turvalises ja hoitud keskkonnas,“ lisas Vösokovski.

Hoone kujundamisel on arvestatud nii elanike kui ka personali vajadusi: I korruse avar saal toetab ühistegevusi ja kogukonnatunnet, teise korruse osakond on eraldatud dementsusega elanikele, igas toas on kaasaegne mööbel ja multifunktsionaalsed voodid. Hoone katusele paigaldatud päikesepark ja hoolikalt planeeritud ruumilahendused annavad lisaväärtust nii energiatõhususe kui ka elanike elukvaliteedi seisukohast. Tartu Südamekodu asub Raadil, aadressil Ermi 13, Eesti Rahva Muuseumi vahetus läheduses.

Südamekodud on Eesti suurim eakate hooldusteenuse pakkuja – gruppi kuulub 12 eakatekodu üle Eesti, kus elab üle 1400 eaka ning töötab üle 600 inimese. Grupi eakatekodud tegutsevad Tartus, Kärus, Piigastes, Lihulas, Värskas, Saaremaal, Kundas, Kohtla-Järvel, Valklas, Paides, Tallinnas Meriväljal ja Pirital. Algamas on ehitus Tallinnas Hiiul, kuhu tuleb Nõmme Südamekodu, mis saab olema grupi 13. eakatekodu, pakkudes turvalist ja tänapäevast kodu 170 eakale. Südamekodude eesmärk on rajada ja arendada elukeskkondi, kus on turvaline ja mugav vanaduspõlve veeta.

Avasime pidulikult Raadi Põhikooli lasteaiahoone

Kerli Koor,
kommunikatsioonispetsialist

17. oktoobril toimus Raadi Põhikooli lasteaiahoone pidulik avamine. Lindi lõikasid läbi Tartu vallavanem Jarno Laur, Tartu Vallavolikogu esimees Vahur Poolak, Raadi Põhikooli direktor Terje Hallik, KRC Ehitus OÜ juhatuse esimees Siim Kroodo ja Lundén Architecture Company arhitekt Rubén Tomás Verde.

Avamistseremoonia algas Raadil tegetseva rahvatantsurühma Torbikud tantsudega. Lasteaiahoone õnnistas sisse piiskop emeeritus Joel Luhamets. Raadi Põhikooli esimese klassi lapsed tervitasid külalisi vahva etteastega.

Tartu vallavolikogu esimees Vahur Poolak rõhutas, et Raadi Põhikooli lasteaiamaja avades loome me silla tänase ja tuleviku Raadi vahel. „Saagu see ühendus looma uut hingamist ja elu siinsete kogukondade arenguks, andku see põhjust Raadile tulla, siia jääda ja siia kodu luua,“ märkis Poolak.

Raadi Põhikooli direktori Terje Halliku välja pakutud lasteaiaühmade nimed, nagu Maadeavastajad, Uurijad, Katsetajad ja Seiklejad sobivad ideaalselt kokku hoone ruumikontseptsiooni ja maastikuarhitektuuriga. „Lasteaiahoone on disainitud lapsest lähtuvalt, tema silmade kõrguselt, tema loomuliku uudishimu ja vabadust hindavalt ja hoopis vähem

Raadi Põhikooli avamine. Foto: Timo Arbeiter

vastutustundliku ja mureliku täiskasvanu vaatepunktist tulenevalt. Siin on piiritult ruumi jooksmiseks, müramiseks, ronimiseks, peitu pugemiseks, olgu siis koridoris olevatesse pesadesse või õuealal lausa minimetsa pugedes,“ sõnas direktor Terje Hallik.

„Neli aastat tagasi toimus rahvusvaheline arhitektuurivõistlus, kus väga äge töö teiste ägedate tööde kõrval, „Kogukond Katuste All“, sai võidu. Kui me selle ümbriku avasime, ei tundnud me veel inimesi ettevõttest Lundén Architecture. Olime küll kuulnud Arhitekt11-st, aga seda, et nad sel aastal saavad Eesti parimaks arhitektuurfirmaks, me tollel hetkel ei teadnud,“ rääkis vallavanem Jarno Laur. „Alustasime projekteerimist ja esialgu oli plaan see maja valmis saada veidi hiljem, aga vajadus tekkis kiiremini ja tegime oma plaanid ümber. Samal ajal, kui me seda maja ehitasime, projekteerisime ka koolimaja ning koolihoone projekteerimisel on juba arvestatud neid asju, mis ehituse käigus välja tulid. Hea meel on tõdeda, et avatud hanke võitnud partner KRC Ehitus OÜ on sellele tempole vastu pidanud,“ lisas vallavanem.

Tartu Vallavalitsuse ja Eesti Arhitektide Liidu koostöös korraldatud arhitektuurivõistluse võitis ideekavand „Kogukond Katuste All“, mille autoriteks on Rubén Tomás Verde, Carmen Lee, Eero Lundén, Sander Aas ja Nitika Srivatava arhitektuurbüroodest Lundén Architecture ja Arhitekt11. Sisearhitektuurse lahenduse autorid on Rubén Tomás Verde, Viivi Kannisto ja Elen Luht. Maastikuarhitektuurne lahendus on sündinud Lundén Architecture ja TajuRuum OÜ arhitektide koostöös, autoriteks Kaisa Baiardi, Ella Aho, Carmen Lee, Terje Ong, Margit Prükk ja Elina Õunsaar. Peaprojekterija projektijuht on Mari Maidla.

Lasteaiahoone projekteerimisel oli läbivaks eesmärgiks soov pakkuda lastele inspireerivat õppimis- ja mängukeskkonda. Hoone kaasaegne ja ratsionaalne puidukasutus konstruktsioonis, fassaadidel ja siseviimistluses loob tugeva seose ümbritseva maastiku ja siseruumide vahel, mis omakorda võimaldab integreerida väliruumis olevat loodust ka lasteaia õppekavaga.

Hetkel õpib Raadi Põhikoolis 76 last, kolm esimest klassi ja kaks lasteaiaühma – Avastajad ja Uurijad. Igal lasteaiaühmal on oma värv ja sümbolika, näiteks Avastajate rühmal on binokkel. Majas on ruumi 14-le lasteaiaühmale, praegu jagatakse maja Raadi Põhikooli õpilastega. Koolimaja valmib aastaks 2029 ning on kavandatud 6 paralleelklassiga põhikoolile.

Hoone suletud brutopindala on 3888,5 m² ja maksumus koos õuealaga oli 8,85 miljonit eurot. Lisaks kaasaegsetele rühma- ja personaliruumidele on majas veel spordisaal, muusikasaal ja multifunktsionaalne saal. Õuealal on kasutatud looduslikke materjale, istutatud on 1250 erinevat puud ja põõsast, koolil on oma aed kasvahoone ja peenrakastidega.

Raadi Põhikooli avamine. Foto: Timo Arbeiter

Koduteenuse arendamise projekt Kastre, Kambja ja Tartu vallas

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Kersti Raiküla,

Tartu valla noorte heaoluspetsialist

Eelmisel aastal alustas Tartu, Kambja ja Kastre vallas tööd heaolumeister. Selle ilusa nimega ametikoha taga seisab meie valdades Rain Tomberg, kes muudab koduteenusel olevate klientide kodud turvalisemaks.

Hoonete seisukorra hindamine ja kodukeskkonna parandamine

Heaolumeister alustab oma tööd alati hoonete üldseisundi hindamisega, eluks vajalike kommunikatsioonide korrashoiu ning remondivajaduse kirja panemisega. See hõlmab näiteks küttekollete, elektrijuhtmete ja muude süsteemide kontrollimist, elektripirnide vahetust või valgustuse parandamist. Ta aitab vananenud ja ohtlikud kodumasinad uuemate vastu välja vahetada, tegeleb uste ja akende reguleerimisega ja paigaldusega ning vajadusel teostab torutöid. Rain kirjeldab, et pisemad mured saab ta ise koos kliendiga lahendada, kuid suuremate probleemide puhul kaasatakse kliendi lähedased, et kodud ikka korda saaksid.

Heaolumeister vaatab, et inimesel oleks kodus mugav

Mugavuse loomine tähendab, et kodus ei oleks liialt palju ebavajalikke asju, et oleks ohutu liikuda. Abiks võib olla vaipkatete kinnitamine, vajadusel lävepakkude eemaldamine, käiguteede vabastamine üleliigsetest asjadest, mööbli ümberpaigutamine või käsipuude lisamine liikumise hõlbustamiseks. Kõik need abinõud vähendavad kukkumise ohtu. Inimesel on oma kodus turvaline elada, kui liikumisteed on vabad, valgustus hea, tule- ja elektriõhutus taga-

tud ja kasutatakse õigeid abivahendeid. Heaolumeister aitab ka õueala hooldamisel ja heakorraeeskirjade täitmise ning kütmisega seotud teemadel.

Rain Tomberg kirjeldab ise oma tööd järgnevalt:

„Heaolumeistrina tegutsen kolme valla territooriumil, pakkudes igakülgset abi hajaasustuses elavatele inimestele. Kuna iga kliendi olukord ja vajadused on erinevad, kujuneb töö sisu paindlikult vastavalt sellele, mida parasjagu vaja on. Lisaks võimalike ohuallikate kõrvaldamisele olen abiks olnud kodu korrastamisel ja kohandamisel: loonud kõnniteid, aidanud lehtede äraveol, ehitanud ümber treppe, paigaldanud käetugesid ning monteerinud köögikappe ja teisaldatavaid pliite. Vajadusel tegelen ka koduelektronika paranduse või väljavahetamisega ning olen leidnud klientidele sobivaid spetsialiste, kui töö eeldab süvendatud erialateadmisi. Oma töö käigus olen sageli olnud ka kuulaja ja nõuandja – toetan inimesi mitte ainult praktiliselt, vaid ka vaimset. Tihti on oluline lihtsalt kohalolek ja inimlik suhtlus, mis aitab klientidel tunda end märgatud ja väärtustatuna. Heaolumeistrina juhindun oma töös põhimõttest – teen seda, mida armastan, rakendan oma oskusi teiste hüvanguks ja leian sellest sügavamat tähendust. Minu jaoks on suurim väärtus teadmine, et minu töö aitab inimestel elada turvalisemalt, mugavamalt ja väärikamalt oma kodus.“

Sotsiaal- ja haridusosakonna juhataja Anne Aleksejev lisab:

„Varasemalt pakkusid koduteenust kolmes vallas ainult koduhooldustöötajad, kes on abiks eluruumide koristamisel,

hügieeni tagamisel, poes või arsti juures käimisel. Heaolumeistri ametikoha moodustasime, kuna paljude inimeste kodud vajasis erinevaid väiksemaid kohandustöid, et inimene tuleks kauem omas kodus toime. Nüüd on hea teada, et koduteenuse kliendid saavad abi tegevustes, mis käivad neile üle jõu või on ohtlikud.

Kõigi nende probleemide lahendamine nõuab aega ja usalduslikku suhtlust – heaolumeister peab inimestega rahu-likult rääkima, võimalikke lahendusi selgitama ja kokkuleppeid saavutama. Rain leiab kodudest väga vana tehnika, millest klient esimesel kohtumisel küll ei ole nõus loobuma, samuti ei pruugi klient nõus olla lävepakkude lõhkumisega või teiste muutustega. Rainil on seda kannatlikkust, et kliendi tempos neid toimetusi teha ja muutuste vajalikkust selgitada. Sellepärast külastab Rain enamike kliente mitu korda. Täna- seks saab kolme valla peale koduteenust umbes sada inimest ja üle poolte neist on kasutanud heaolumeistri abi.“

Projekti „Koduteenuse arendamine Kastre, Kambja ja Tartu vallas“ kaasrahastab Euroopa Liit. Projekti kestvus: 10.06.2024–09.06.2026

Koduteenus on kohaliku omavalitsuse korraldatav sotsiaalteenus, mille eesmärk on täisealise isiku iseseisva ja turvalise toimetuleku tagamine kodustes tingimustes, säilitades ja parandades isiku elukvaliteeti. Täpsemat infot koduteenuse kohta saab Tartu Vallavalitsuse sotsiaaltööspsialistidelt:

Erle Kriisa

erle.kriisa@tartuvald.ee 5302 6608

Triin Jõgeva

triin.jõgeva@tartuvald.ee 5196 7738

Memme-taadi peole saab end registreerida 28. novembrini!

Karita Tilk,

Tartu valla kultuuritööspsialist

Traditsiooniline Tartu valla memme-taadi pidu toimub 6. detsembril Kõrveküla Põhikooli aulast!

Päev algab kell 14 piduliku jõululõunaga Kõrveküla Põhikooli söögisaalis ning jätkub peoõhtuga aulast. Õhtut ohjab

Marko Kivisalu. Tantsuks mängib Karl Madis. Külla on oodata nii rahvatantsurühma Torbikuid kui ka jõuluvana. Palume oma osavõtu registreerida hiljemalt 28. novembriks. Registreerides on vajalik teatada oma nimi ja peatuse nimi, kui on vajadus kasutada peole tulekuks valla poolt organiseeritud transporti.

NB! Sel aastal peol kohvikut ei ole!

Lisainfo ja registreerimine:
Ene Liivamägi 5268895;
ene.liivamagi@tartuvald.ee

Tartu valla kaasava eelarve hääletusel osaleb 14 ideed

| Kerli Koor, Tartu valla kommunikatsioonispetsialist

Kaasava eelarve ideekorje toimus 1.–31. oktoobrini, kokku laekus 19 eriilmelist ideed. Komisjon vaatas kõik esitatud ettepanekud üle ning kontrollis nende vastavust nõuetele. Hääletusele suunatakse 14 ideed. Välja jäid ettepanekud, mis ei vastanud tingimustele. Mõne idee puhul täpsustatakse asukohta või muid üksikasju.

Rahvahääletus toimub 1.–14. detsembrini 2025 elektroonilises keskkonnas VOLIS, ID-kaardi või mobiil-IDga sisse logides.

1. Kaiavere järve äärde avaliku supluskohta rajamine

Eeldatav maksumus: 30 000 €
Ettepaneku esitaja:
Mart Kallaste

Kaiavere järve ääres puudub avalik supluskoht. Eesmärk on luua Kaiavere järve äärde väike, kuid hästi läbimõeldud ja toimiv supluskoht. Projekti tulemusel valmib kompaktna suplusala koos vajaliku taristuga: ujusild, riietuskabiin, välikäimla, prügikastid, infotahvel, kiik ja liumägi lastele.

3. Lasteala Saadjärve Äksi liivaranda

Eeldatav maksumus: 30 000 €
Ettepaneku esitaja:
Äksi aleviku kogukond MTÜ

Puidust piraadilaeva atraktsiooni paigaldamine rannaalale, et pakkuda lastele rohkem tegevust. Lisaks ilmastikukindel kast mänguasjade hoidmiseks.

5. Lähte kogukonna väliala ja lipuplats – koosolemise ja sündmuste süda!

Eeldatav maksumus: 30 000 €
Ettepaneku esitaja:
Maiken Männik

Lähte noortekeskuse hoone kõrvale rajada kaasaegne ja multifunktsionaalne kogukonna väliala koos lipuplatsiga, et luua inspireeriv koht ühisüritusteks, õppetegevuseks ja vaba aja veetmiseks.

Hääletada saavad kõik vähemalt 16-aastased vallaelanikud, kelle elukoht rahvastikuregistris on Tartu vald. Igal hääletajal on kuni 3 häält.

Elanikelt oodati investeerimisideid, mille maksumus ei ületa 30 000 eurot. Rajatav objekt peab olema avalikus kasutuses ning ei tohi tuua valla eelarvele ebamõistlikke kulusid tulevasel aastatel. Kaasava eelarve kogumaht 2026. aastal on 60 000 eurot, ellu viiakse vähemalt kaks enim hääli saanud projekti.

Esitatud ettepanekutega saab täpsemalt tutvuda Volise keskkonnas.

Kaasava eelarve kaudu soovib Tartu vald toetada kogukonnaalgatusi ja viia ellu elanike enda välja pakutud ideid.

Tartu Vallavalitsus tänab kõiki ettepanekute esitajaid!

2. Kogukonna heliala Kõrvküla paisjärve äärde

Eeldatav maksumus: 30 000 €
Ettepaneku esitaja:
Taavi Leola

Heliala kutsub inimesi loovale ja spontaansele heliloomingu ning pakub teraapilist väärtust. Alale paigaldatakse vastupidavad, ilmastikukindlad ja professionaalse kvaliteediga välitingimustes kasutatavad muusikariistade komplektid ja instrumente tutvustav infotahvel.

4. Lähte Palalinna järve puhastamine ja ujumiskoha korrastamine

Eeldatav maksumus: 30 000 €
Ettepaneku esitaja:
Pilleriin Villakov

Eesmärk on puhastada ja korrastada Lähte Palalinna järve ujumisala, et muuta see turvaliseks, puhtaks ja mugavaks puhkealaks kõigile kohalikele elanikele. Kaldavõsa ja taimestiku eemaldamine, olemasolevate sildade uuendamine, laste mänguala rajamine, pinkide ja prügikastide lisamine.

6. Lähte madalseikluspark – seiklus igas vanuses liikujale!

Eeldatav maksumus: 30 000 €
Ettepaneku esitaja:
Mariin Alatsei

Lähte parki rajada mitmetasandiline madalseikluspark, mis pakub turvalist ja kaasahaaravat liikumisvõimalust nii lastele, noortele kui ka täiskasvanutele. Rajatis koosneb erineva raskusastmega elementidest. Seikluspark on kavandatud loodust säästval viisil, kasutades olemasolevaid puid ja looduslikke materjale, et sobituda ümbritsevasse roheline.

7. Lähtele skatepargi rajamine

Eeldatav maksumus: 30 000 €
Ettepaneku esitaja:
Pilleriin Villakov

Lähtele kaasaegne skateparki rajamine, mis pakuks lastele ja noortele turvalist ning mitmekülgset liikumisvõimalust. Hetkel puudub Lähte piirkonnas koht, kus saaks rulatada, sõita tõukeratta või BMX-iga ohutult ja eesmärgipäraselt.

9. Multifunktsionaalne palliväljak Raadile

Eeldatav maksumus: 30 000 €
Ettepaneku esitaja: Robert

Raadi alevis asuva Raadi mänguväljaku ja Ripsiku lasteaia vahelisele alale multifunktsionaalse palliväljaku rajamine, kus saab mängida nii korv-, sulg- kui ka võrkpalli.

11. Reguleeritavate raskustega väljõusaali treenažöörid Lähtele

Eeldatav maksumus: 30 000 €
Ettepaneku esitaja:
Tevol Tamm

Paigaldada Lähtele reguleeritavate raskuspakkidega väljõusaali treenažöörid, mis oleks kõigile 24/7 tasuta kättesaadavad ja nendel treenimine ei erine kuidagi päris jõusaalis treenimisele.

13. Vasula mänguväljaku laiendus

Eeldatav maksumus: 20 000 €
Ettepaneku esitaja: Annette

Olemasoleva korvpallikorvi kõrvale lisada madalam korvpallirõngas ja platsi nurka tänavavalgusti. Muruplatsile lisada maapealne batuut ja ronimistoru, kus lapsed saaksid ronida nii torust läbi kui ka üle toru.

8. Madalseiklusrada Tammistu külaplatsile

Eeldatav maksumus: 15 000 €
Ettepaneku esitaja:
Kristiina Timma

Madalseiklusrada rajamine pakub igas vanuses külaelanikele ja külastajatele uusi võimalusi liikumiseks, enese proovilepanekuks ja aktiivseks ajaveetmiseks värskes õhus. Eesmärk on luua turvaline, loodussõbralik ja kogukonda ühendav vaba aja veetmise võimalus, mis toetab tervislike eluviiside edendamist ja kohaliku elukeskkonna arengut.

10. Päikesepatareidel töötava tänavavalgustuse rajamine Nõela külla

Eeldatav maksumus: 14 500 €
Ettepaneku esitajad:
Diana Oja ja Triin Talbonen

Küla peamisele liikumisteele, Kärkna-Kärevere tee äärde päikesepatareidega LED-tänavavalgustite paigaldamine. Eesmärk on parandada Nõela küla elanike igapäevast liikumisohutust ja elukeskkonna kvaliteeti.

12. Tabivere spordihoone maadlusaali jõusaali väljaehitamine ja sisustamine

Eeldatav maksumus: 30 000 €
Ettepaneku esitaja:
Veronika Täpsi

Korrastada Tabivere spordihoone maadlusaal ning sisustada see jõutreneninguvahenditega, et paraneksid kooli ja spordikooli noorte treeningtingimused ning laieneks kogukonna võimalus tegeleda tervisespordiga aastaringiselt.

14. Äksi surnuaia tehnola

Eeldatav maksumus: 30 000 €
Ettepaneku esitaja:
Eve Tammet

Rajada järvepoolsesse külge tööriistakuur, tugevdatud alus liivale ning prügi sorteerimisvõimalusega varjualune. Paigaldada rohkem prügikaste künlatopside jaoks.

Toimus Tartu valla kuldsete paaride vastuvõtt

Kerli Koor, Tartu valla kommunikatsioonispetsialist

Tartu vald on loonud kauni traditsiooni tähistada väarikate kuul ühiselt kuldpulmaliste tähtpäeva. 14. oktoobril olid Tartu valla kuldset paarid palutud vallavanema vastuvõtule Tammistu Raamatukogu-Külakeskusesse. Pidulikul vastuvõtul osales kaheksa abielupaari, kes on ühist rada käinud 50 ja 55 aastat. Muusikalise vahepala esitas Liisa Liiva, klaveril saatis Triin Norman.

Kõikidest paaridest tehti fotoseina taustal jäädvustus, mis saadetakse hiljem raamitud kujul kingitusena koju, meenutamaks seda erilist hetke. Pidulikule vastuvõtule olid kutsutud kõik Tartu valla paarid, kellel täitus 50, 55, 60 või 65 ühist aastat ajavahemikus 1. august 2024 kuni 1. august 2025.

Kuldset paarid 2025. Foto: Rein Leib

Raadil tähistati K-Rauta ehituspoe sarikapidu

Kerli Koor, Tartu valla kommunikatsioonispetsialist

14. oktoobril tähistati Raadil K-Rauta ehituspoe hoone olulist ehitusetappi, sarikapidu. Hoone konstruktsioonid on nüüdseks täismahus püsti ning tööde kulgemise määrgina sarikate külge kinnitatud pärg sai alla võetud. Astri Grupp rajab Keskuse tee 8 kinnistule ligi 15 000 m² suuruse kaubandushoone, mille ankurüürnikuks on Kesko Senukai K-Rauta. Hoone ehitajaks on Ehitustrust OÜ.

Astri Grupi tegevjuhi Kairi Toomi sõnul on kaubandushoone ehitus Astri Grupi seitsmes arendus ning kiiresti arenevas Raadi piirkonnas on tõusnud nõudlus kodule lähemal asuvate kaupade ja teenuste järele. „Raadi keskuse esimese etapiga loome kasvavale kogukonnale uut kaasaegset läbimõeldud kaubanduskeskkonda,“ lisas Toom. Tartu vallas ehitakse keskmisest rohkem kui mõnes teises Eesti omavalitsuses. „Ma olen veendunud, et edulugu, mis seda poodi siin ootab, innustab ka teisi. Iga areng toob järgmise uue sam-

mu ja kõik kokku annab väga hea sünergia,“ sõnas Tartu vallavanem Jarno Laur sarikapeol.

K-Rauta ehituspood avab ukseid 2026. aasta sügisel ning saab olema kaks korda suurem kui senised K-Rauta kauplused Eestis, pakkudes laia ehitus-, aia- ja majapidamistarvete valikut, *drive-in* teenust ning kaasaegseid lahendusi. Luuakse 140 uut töökohta ja piirkonna elanikele tekib mugav kodulähedane ostukoht.

K-Rauta sarikapidu. Foto: Kerli Koor

Kõrvekülas võistles rekordarv noori puhkpilli- ja löökpillimängijaid

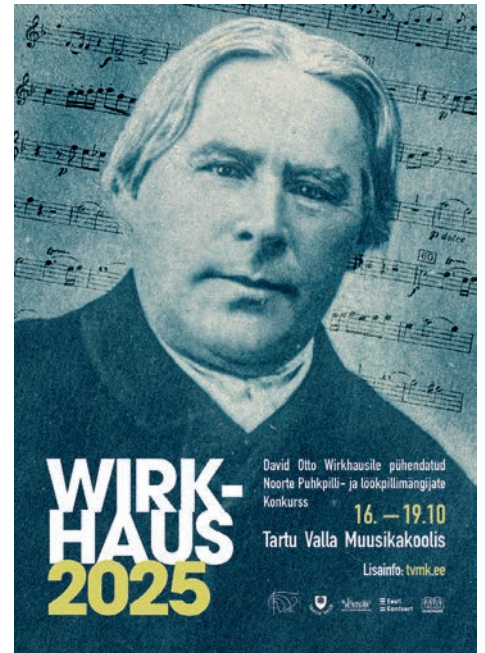
Priit Sonn, D. O. Wirkhausile pühendatud Noorte Puhkpilli- ja löökpillimängijate Konkurssi peakorraldaja

16.–19. oktoobril korraldab Tartu Valla Muusikakool 25. korda D. O. Wirkhausile pühendatud Noorte Puhkpilli- ja löökpillimängijate Konkurssi. Sel aastal registreerus konkursile rekordarv noori muusikuid – 180. Külalisvõistlejaid oli nii Pärnumaalt, Tallinnast kui ka Harjumaalt.

Aastast 2000 korraldatud võistlus hõlmas algul Tartu ja Tartumaa muusikakoolide õpilasi. 2014. a lisandusid Lõuna-Eesti muusikakoolide õpilased Tartumaalt, Jõgevamaalt, Järvamaalt, Viljandimaalt, Võrumaalt, Valgamaalt ja Põlvamaalt. Osalejaid oli siis juba üle 120 noore muusiku 15-st erinevast muusikakoolist. Eelmisel aastal oli osalejate arv kasvanud 160-le õpilasele 21-st muusikakoolist ja tänavu purustati rekord – osalejaid oli 180 kõikjalt Eestist. Konkurss on õpilastele motivatsiooniks harjutada sihipäraselt juba õppeaasta alguses, suhelda teiste muusikakoolide õpilaste ja õpetajatega, vahetada kogemusi ning esitada Eesti heliloojate loomingut. Võisteldi neljal päeval pilliliikide kaupa. Konkursante hindas professionaalsetest muusikutest ja instrumendiõpetajatest koosnev žürii, tehes parimate väljasegitamiseks neli päeva pingelist tööd. Žürii

töös osalesid Kerstin Laanemets (Vanemuise Sümfooniaorkester, Heino Elleri Muusikakool), Peeter Malkov (Tallinna Muusika- ja Balletikool), Neeme Ots (Tallinna Muusika- ja Balletikool), Heimo Hodanjonok (Vanemuise Sümfooniaorkester), Ele Sonn (Teater Vanemuine, Tartu Valla Muusikakool), Valdo Rüütelmaa (Eesti Puhkpillimuusika Ühing, Tabasalu Muusikakool), Priit Sonn (Heino Elleri Muusikakool, Tartu Valla Muusikakool), Margus Tammemägi (Heino Elleri Muusikakool), Tanel Koho (Eesti Sõjaväeorkester), Jaan Mesi (Kiili Kunstide kool). Konkurssi korraldusmeeskonda kuulusid Tartu Valla Muusikakooli õpetaja Priit Sonn (peakorraldaja) ja direktor Ele Sonn, samuti enamuse muusikakooli õpetajaid. Igal aastal paneb Tartu vallavalitsus koostöös firmaga Viande Music OÜ välja peaaühinnaks instrumendi – õpilaspilli. Sel aastal sai Grand Prix-flöödi Trevor James omanikuks Marelle Zirnask Heino Elleri Muusikakoolist. Tema õpetaja on Anneli Kuusk ja kontseretmeister Külliki Seepeter. Konkurssi toetasid Tartu Vallavalitsus, Kõrveküla Põhikool, Eesti Kultuurkapital, Sihtasutus Teater Vanemuine ja Eesti Kontsert.

Tartu Valla Muusikakooli esindasid konkursil kaks noort trompetimängijat – Hugo Mölder ja Malev Burget, kelle õpetaja on Priit Sonn.

Sel aastal sai Grand Prix-flöödi Trevor James omanikuks Marelle Zirnask Heino Elleri Muusikakoolist. Foto: erakogu

Rõõmu ja liikumist täis päev Võnnu kultuurimajas

Ülle Talv, Väärivate Kogu esinaine

Tartumaa eakad tähistasid rahvusvahelist eakate päeva sisuka ja südamliku üritusega

1. oktoobril kogunesid Tartumaa eakad Võnnu kultuurimajja, et üheskoos tähistada rahvusvahelist eakate päeva. Sündmus oli põhjalikult ette valmistatud ning pakkus osalejatele nii teadmisi, liikumisrõõmu kui ka meelelahutust. Juba ukstel tervitas külalisi rõõmsameelne väntorelimängija Aivar Jõgar, kelle lõbusad viisid löid hubase ja piduliku meeleolu. Paljud kasutasid võimalust jäädvustada end pildile selle meeldejäätava päeva mälestuseks.

Ürituse avasõnad ütles Jarno Laur, kes tänas eakaid aktiivsuse ja kogukonna ellu panustamise eest. Seejärel võttis sõna Kastre vallavanem Priit Lomp, kes tutvustas valla tegemisi ja tulevikuplaane.

Erilist elevust pakkus Kastre spordi- ja vabaajakorraldaja Madis Šumanovi juhendatud võimlemine. Tema energilised ja rõõmsad harjutused on saanud paljudele eakatele igapäevaseks traditsiooniks ning pakuvad head võimalust hommikuti liikumiseks.

Põneva ja hariva ettekandega esines kodukandi ajaloo uurija, kes rääkis kuulajatele meie piirkonna rikkalikust minevikust. Samuti jagasid väärt nõuandeid

perearst ja koduõde, andes praktilisi soovitusi tervise hoidmiseks ja igapäevaseks enese eest hoolitsemiseks.

Päeva tegid eriliselt meeleolukaks koolilaste etteasted ning südamlik teatrietendus „Pihlakaoks“, mis pakkus nii naeru kui ka liigutavaid hetki. Ürituse lõpetas Päästeameti esindus, kes tuletas meelde koduse ohutuse põhimõtteid ja jagas kasulikke nõuandeid, kuidas ootamatute olukordadega toime tulla.

Tartumaa eakate heaolu päev oli täis soojust, rõõmu ja koostegemise vaimu. Osalejad lahkusid rõõmsate nägudega, kandes südames tänutunnet ja uusi mõtteid. Täna kõiki korraldajaid ja osalejaid.

Lähte naiskoori 30. juubel

Merike Kaunissaare,
Lähte naiskoori laulja

Tabivere lahkes ja kenas rahvamajas toimus esimese sügiskuu lõpus suur pidu – Lähte naiskoor tähistas kontserdiga 30. sünnipäeva. Käidud lauluteest pandi välja tore näitus Elle Metsa fotodest ja võõrustati rõõmuga ustavaid koorisõpru ning ammuseid lauljaid.

Põhjust pidu pidada oli palju. Sootaga Maanaiste Selts üllitas siinse kandi naiste mitmekülgsest ja värvikast tegevusest koos lauljate, tantsijate ja teistes tegevustes osalenutega põhjaliku palju de vahvate piltidega kroonikaraamatu. Sootaga Maanaiste Selts loodi 1995. aastal ja samal aastal asutati ka Lähte naiskoor (algselt küll segakoos). Aastatepikku on Lähtel ja mujal Tartu vallas ühisel jõul ja kohalikku rahvast kaasa haarates korraldatud palju mälestusväärseid üritusi. Pikalt seltsielus aktiivselt osalenud prouadel on olnud toimunu talletamine järeltulevatele põlvedele juba ammu südamel. Mälestuste kokku otsimine ja raamatuks vormimine on võtnud mitu aastat aega ning vajanud paljude osaliste ja abiliste panust. Sestap saigi just naisseltsi ja koori nüüdse juubeli krooniks fakti- ja mälestusterohke kroonika esitlemine rahvale.

Kogumik „Pilguheit aastate taha. Sootaga Maanaiste Selts 25“ on mahukas ja ülevaatlik (peamine koostaja Eve Toots). On väga kena, et raamat algab lugupidavalt viidetega siitkandi naiste sõjaeelsele seltsitegevusele. Sootaga Maanaiste Selts on teinud palju

nii laste, naiste kui ka perede rõõmsa elu heaks. Oluliseks on peetud sõbraliku kogukonnatunde loomist ja ühendavat taidlustegevust, tähtis on olnud naiste eneseareng valitud valdkonnas (muusika-, foto- ja kunstüritused, käsitöö, keeleõpe, reisid). Toimunud on laste lauluvõistlused, kiigepäevad, konverentsid, suvepäevad ja jõulupeod. Vastu on võetud külalisi igast ilmakaa-rest. Raamatus on rohkesti pilte – need pärinevad enamasti paljude inimeste isiklikest fotokogudest ning meenutavad nii hiljutisi kui ka ammuseid vahvaid sündmusi kui ka nendes osalejaid. Kroonikaraamatusse kirjutas ja kogus lood Eve Toots (seltsi asutajaliige), Lähte naiskoorist koori kauaaegne dirigent Mall Türk, koorielu reisimuljeid on Merike Kaunissaarelt, tantsijate mälestuste aluseks on Jaanika Kreela kogutud materjalid ja tekst pärineb Ilona Võikilt, palju on abistanud Tiit Helm. Koostajad tänavad kõiki, kes raamatu valmimisse panustasid.

Seltsitegevuse säravaks ja rahvast innustavaks korraldajaks on pikka aega olnud Urve Kaasik, kes 1997–2015 juhtis ka ligi 30 maanaiste seltsi koondavat Tartu Maanaiste Liitu. Eesti Vabariigi president on teda tänanud märkimisväärsete saavutuste eest meie ühiskonna arendamisel ja autasustanud 2016. aastal Valgetähe V klassi teenetemärgiga.

Pidu sai tore, õnnitlejaid oli palju ja eriti teenekad said kroonikaraamatu koha-peal kingituseks.

Naiskoori eeskava oli nakatavalt rõõmus. Lauluvara on meil tänu pikale tegutsemisele rikkalik. Sai ju tänavu

Foto: Elle Mets

ka laulupeol käidud, nagu alati valik-kooride koosseisus. Ammu laulmise lõpetanud eakad kooriveteranid said kontserdil kuulda nüüdse koosseisu kõla – koori tuleb kogu aeg juurde uusi lauljaid ja nad on väga oodatud. Rahvariideid jätkub järgmiseks laulupeoks veel hulgalauljaile ja efektseid roosasid kostüüme on ka esialgu vabalt võtta – kui tahta laulma tulla.

Koori plaanid on nagu ikka muljetaval-davad – eelmisel aastal käisime Kanadas mitmel pool väliseestlastele laulmas, esinesime Torontos ja Ottawas. Peatselt teeme valiku millisele huvitavale koorifestivalile järgmisel aastal sõita. Festivalidel osalemine innustab koori uut ja huvitavat repertuaari omandama, kooriga on tore ja turvaline reisida, nii saame omavahel paremini tuttavaks. Lähte Naiskoori koori- ja seltsielu on alati aktiivne.

Täname kõiki lauljaid, dirigenti Mall Türki ja koorivanemat Urve Kaasikut selle eest, et olete meie ellu väga palju panustanud!

Täname jätkuva abi eest Tartu valda ja teisi koorielu õnnestumisele kaasaaitajaid!

Kutsume kõiki naisi laulma – laul teeb rinna rõõmsaks!

Valminud on Euroopa kultuuripealinna kokku võttev digiraamat

Anneta Laaneots,
SA Tartu 2024
Lõuna-Eesti koordinaator

Valminud on Euroopa kultuuripealinna kokku võttev digiraamat „Tartu 2024. Ellujäämise lugu“, mis vaatab tagasi möödunud Euroopa kultuuripealinna aastale Tartus ja Lõuna-Eestis.

Raamat kirjeldab enam kui viie aasta pikkust teekonda, mis on jaotatud kolmeks etapiks: tiitli võitmine, ettevalmistused ja programmi elluviimine ning

kultuuripealinna koostööde jätkumine pärast 2024. aastat. Raamatus analüüsitakse nii saavutatud tulemusi ja mõju kui ka suuremaid õnnestumisi ja keerulisemaid väljakutseid.

„Tartu 2024 oli kogu Lõuna-Eesti ja kaudselt terve Eesti ühine ettevõtmine, mis pakkus rohkelt väljakutseid, aga ka tähelepanuväärseid õnnestumisi ja õppetunde. Tiitliaasta loovkontseptsioon oli „Ellujäämise kunstid“ ja just selle korraldusperioodi ellujäämise lugu me jutustamegi. Loodame, et raamat pakub inspiratsiooni ka teistele Eesti linnadele Euroopa kultuuripealinna tiitlile kan-

dideerida,“ ütles Hanna Simona Allas, „Tartu 2024. Ellujäämise lugu“ peatoimetaja.

Sihtasutus Tartu 2024 tutvustas kultuuripealinna aasta tulemusi Kultuuri-kompassi rahvusvahelisel foorumil „Kas me sellisest kultuuripealinnast unistamegi?“, mis toimus 18.–19. septembril Tartus. Digiraamatuga „Tartu 2024. Ellujäämise lugu“ saab tutvuda Tartu 2024 kodulehel ja peatselt jõuavad need trükituna ka Lõuna-Eesti omavalitsustesse. Siin on kümme olulisemat nopet ja fakti kultuuripealinna teekonna raamatust „Tartu 2024. Ellujäämise lugu“.

1. Tartu 2024 on Lõuna-Eesti aegade suurim koostööprojekt

2024. aastal kandis Tartu koos Lõuna-Eestiga – kokku 20 omavalitsust ehk veerand Eestit – Euroopa kultuuripealinna tiitlit. Tiitliaasta õnnestumisse andis panuse üle 4500 kultuurilooja ja vabatahtliku ning sadu poliitikakujundajaid ja ettevõtjaid, millest sai Lõuna-Eesti aegade suurim koostööprojekt.

2. Põhiprogrammi külastati üle 1,3 miljoni korra

Tartu 2024 suurürituste ja põhiprogrammi 155 projekti raames korraldati ligikaudu 3100 üritust, mis jutustasid loovkontseptsiooni „Ellujäämise kunstide“ lugu. Üritused kogusid üle 1,34 miljoni külastuse, mis ületas korraldajate eesmärgi rohkem kui kolmandiku võrra.

3. Publik andis programmile kõrge hinde: 8,9 palli 10-st

Publiku tagasiside põhjal pidas üheksa külastajat kümnest kultuuripealinna üritusi väärtuslikuks kogemuseks. Keskmiseks hindeks anti neile 8,9 punkti 10-st. Kaks osalejat kolmest leidis, et Tartu 2024 üritus oli kaasahaarav, ja peaaegu iga neljas koges sellist üritust esimest korda. Meeldivana tõsteti esile korraldust, üldmuljet ja üllatuslikke toimumispaiku.

4. Kultuurielu elavnes: ligikaudu 70% kohalikest külastas üritusi

Norstati uuringu järgi külastas Tartu 2024 üritusi tervelt 68% Lõuna-Eesti elanikest. 78% vastanutest märkis, et tiitliaasta tõi piirkonda külalisi, kes kasutasid siinseid teenuseid, sh toitlustust ja majutust. 63% arvates elavnes kohalik kultuurielu märgatavalt ning poolte hinnangul paranes piirkonna maine ja kul-

tuuripealinna aastat hinnati Lõuna-Eesti majandusele positiivseks. Rohkem kui pooled uuringus osalenud märkisid ära kogukonnatunde ja uhkuse oma kodukandi üle.

5. Väliturist leidis tee Lõuna-Eestisse: ööbimiste arv kasvas 15%

Vaatamata keerulisele geopoliitilisele ja majanduslikule olukorrale leidis väliturist tee Lõuna-Eestisse: 2024. aastal majutus neid kultuuripealinna piirkonnas üle 156 000. Tartus kasvas võrreldes eelmise aastaga välismaalaste ööbimiste arv 15% ja mujal Lõuna-Eestis 14%. Kultuuripealinna mõju väliturismile on pikaajaline: juba 2025. aasta juuli seisuga on välispäritolu majutujate arv piirkonnas 8% suurem kui eelmisel aastal.

6. Suur rahvusvaheline tähelepanu: Tartu 2024 mainiti 70 riigis meedias

SA Tartu 2024 võõrustas tiitliaastal ja selle eel üle 1200 kõrge erikülalise, delegatsiooni ja poliitiku ning enam kui 400 välisajakirjanikku. Euroopa kultuuripealinna Tartu 2024 mainiti 70 riigi meediaväljaannetes üle 5400 korra. Meltwateri uuringu kohaselt oleks selle erakordselt suure kajastuse rahaline väärtus sisuturundusartiklite või reklaami tellimise korral üle 133,4 miljoni euro.

7. Korraldajad töid piirkonda 2,6 miljonit eurot välisrahastust

Tartu 2024 andis olulise tõuke, et rahvusvaheline kultuurivahetus muutuks Lõuna-Eestis heaks tavaks. 62% põhiprogrammi projektidest olid rahvusvahelised ning kokku kaasasid nende korraldajad Euroopast ja kaugemalt üle 850 välispartneri. Projektitiimid said ürituste elluviimiseks rahvusvahelistest fondidest 2,6 miljonit eurot. Lõuna-Eesti kultuurivaldkonna uuringu järgi leiab ligikaudu viiendik Tartu kultuurikorraldajatest, et tiitliaasta on nende rahvusvahelist tegevust tugevalt mõjutanud.

8. 3100 üritusega loodi keskkonnahoidliku kultuurikorralduse standard

Rohkem kui 3100 tiitliaasta põhiprogrammi üritust korraldati ühtsete keskkonnahoidlike põhimõtete järgi, mis kehtivad ka edaspidi Tartu linna toetatavatele ettevõtmistele. Kultuurikorraldajate seas tehtud uuringust selgus, et Tartu 2024 toel on teadlikkus keskkonnahoidlikust kultuurikorraldusest piirkonnas kasvanud ja osa organisatsioonide on loonud ka endale kestlikkuse tegevuskava. Samuti käitub publik keskkonnateadlikumalt. Tiitliaasta toel on

suurenenud jäätmete liigiti kogumine, korduskasutusnõude kasutamine, säästlik materjalikasutus ja keskkonnahoiuga seotud reeglite tutvustamine ürituste külastajatele.

9. Alguse sai noorte kultuurikorraldajate arenguprogramm

Sihtasutus Tartu 2024 algatas 14–19-aastastele mõeldud kultuurikorralduse arenguprogrammi „Tartu 2024 Extended“. Selle on lõpetanud ligikaudu sada noort, kes on korraldanud 36 noorteüritust, mida külastati umbes 23 000 korda. Arenguprogramm on võimaldanud noortel õppida kultuurikorraldust, luua uusi sidemeid eakaaslastega ja tunda tihedamat seotust kodukohaga. Sel aastal alustas uus, rahvusvaheline lend.

10. Kultuuripealinnast alguse saanud projektid jätkuvad

Paljud Euroopa kultuuripealinna aastal ellukutsutud projektid elavad edasi: Ryoji Ikeda Eestit tutvustavad teosed liiguvad edasi maailma lavadele ja galeriidesse, Mehis Pihla „Rahamaa“ näidend on tõlgitud viide keelde ja on ainult aja küsimus, millal see jõuab lavale ka välismaal, „Ellujäämise kunstide“ dokprogrammi Lõuna-Eesti eripära näitavad filmid koguvad tunnustust mainekatel festivalidel, Maajaam valmistab ette suurnäitust aastaks 2027, jätkub alternatiivkunsti festival KAUGE – koos paljude teiste Tartu 2024 algatustega.

Sihtasutus Tartu 2024 jätkab koostööd üheksa riigiga

Euroopa kultuuripealinnade peamine väljakutse pärast tiitliaasta lõppu on saavutatud hoo säilitamine ja edu kordamine piirkondlikus koostöös, kaasates nii omavalitsusi kui ka arendusorganisatsioone. Meie ühine eesmärk on töötada välja plaan, kuidas seda energiat säilitada ning leida kõige tõhusamad lähenemisviisid ja mehhanismid Euroopa kultuuripealinnade pärandi võimendamiseks, et toetada pikaajalist regionaalarengut, koostööd ja ühist kultuurikorraldust.

Selleks juhib sihtasutus tiitliaasta järel rahvusvahelist pärandiprojekti „ECoC Echo“ („Euroopa kultuuripealinnade kaja“), mis ühendab üheksa riigi Euroopa kultuuripealinnu. Projekti kogumaksumus on u 2,27 miljonit eurot, mis jaguneb üheksa riigi kultuuripealinna ja nende 12 partneri vahel. Tartu ja Lõuna-Eesti kasutada on sellest 509 000 eurot. Tullemusi esitletakse 2028. aastal Euroopa kultuuripealinnas Bourges'is Prantsusmaal.

Raamatukogutöötajate kogemusreis Ahvenamaale

Anita Priks,
Åksi Raamatukogu direktor

Mai algul toimus Tartumaa raamatukogutöötajate kogemusreis Edela-Soome. Kahte (ja poolde) tihedasse reisipäeva mahtus palju merd ja kaljusaarekesi, hulganisti merelinde ja suuremaid loomi, õige mitu laevasõitu ja parasjagu bussisõitu, paar muuseumi ning kolm raamatukogu, väike kalmistu ja mitu kirikut. Näha sai palju, aga veelgi rohkem jäi ootama järgmist külastust ...

Reisi eesmärk oli tutvuda Turu ja Mariehamni raamatukogudega. Näha neis kasutatavat raamatukogutarkvara ja võrguteenuseid, raamatukogude töökorraldust, iseteeninduse ja ühiskasutusega hoonete võimalusi, raamatukogudes pakutavaid teenuseid ja Ahvenamaa raamatukogude logistikat. Samuti lootsime arendada sõprusidemeid kolleegidega ja võrrelda raamatukogusid Eestis ja Soomes. Mida me siis sealsetes raamatukogudes nägime ja kuulsime?

Esmapäeval jäi Turu ja Mariehamni raamatukogudes mulje sealsete töötajate ja külastajate kõigi unistuste täitumisest: olid avarad ja kaunilt kujundatud ruumid, palju uusi värvilisi raamatuid, aina kasvav lugejate ning laenutuste arv, endiselt suur laste ja noorte lugemishuvi, arvukalt põnevaid üritusi, kõikmõeldavad tasuta teenused ning lausa mõeldamatud võimalused külastajate arvu kasvatamiseks ning nende igakülgseks teenindamiseks jne.

Turu linnaraamatukogu on ühtlasi ka Lääne-Soome maakonnaraamatukogu. Piirkonna kõik raamatukogud kuuluvad ühte konsortsiumi. Neil on ühised kogud, raamatukogusüsteem, andmebaas ja lugejakaardid (sama kaart kehtib kõigis raamatukogudes). Regulaarne transport raamatukogude vahel võimaldab teavikuid tasuta tellida kodukogusse.

Turu linnaraamatukogusse on oodatud kõik, sõltumata sotsiaalsest staatusest, sissetulekust, haridusest, vanusest, rahvusest jne. See on avalik ruum, mille eesmärk on tagada elanikele vaba ja piiramatu juurdepääs infole, teadmistele ning kultuurile. Avatud ollakse iga päev ja 72 tundi nädalas. Raamatukogu alla kuulub ka 10 haruraamatukogu ja 2 raamatubussi.

Üldjuhul jagavad raamatukogud hoonet kooli või noortekeskusega.

Suurim osa Turu linna haruraamatukogudest on iseteeninduslikud: tehnika võimaldab lugejatel raamatukogu külastada ka siis, kui raamatukoguhoidjat kohal ei ole. Lugejad saavad tänu automaatidele ise laenutada ja tagastada teavikuid, lugeda ajalehti ning kasutada arvuteid. Raamatukoguhoidja on kohal ainult teatud päevadel.

Runosmäki raamatukogu tegutseb alates 2024. aastast uues kogukonnahoones Riimi. See on esimene raamatukogu Soomes, kus ruume jagatakse luterliku kiriku, lasteaia, perenõuandla ning noortekeskusega. Riimi suurim ruum on kirikusaal, kus peetakse jumalateenistusi, kuid seda saab kasutada ka kirikuväliseks tegevuseks. Ristkasutuses on kõik ruumid ja neid on võimalik rentida. Ka selles raamatukogus toimib iseteenindus ning raamatukoguhoidja on kohal vaid teatud aegadel. Turu raamatukogusid tutvustas meile eestlannast raamatukoguhoidja Piret Luuka. Mariehamni linnaraamatukogu on Ahvenamaa keskraamatukogu. Seal saab laenutada ja lugeda meediat, broneerida arvutit või ruumi, vaadata näitusi, kuulata loenguid ja külastada üritusi! Oma raamatukogukaardi ja PIN-koodiga saab sisse logida ja vaadata voogesituse kaudu rikkalikku valikut kvaliteetseid filme üle kogu maailma.

Mariehamni raamatukogu on integreeritud ülikooli raamatukoguga ja mõeldud neile, kes õpivad või töötavad Ahvenamaa ülikoolis ja kes õpivad avatud ülikooli kaudu.

Raamatukogus korraldatakse ka autoriesitlusi ja põnev tegevus on ühe autori raamatute lugemine ja seejärel autoriga seotud ning tema raamatutes kirjeldatud paikade külastamine.

Kahjuks on igal medalil alati kaks külge ja nii on mitmed varjuküljed ka põhjanaabrite raamatukogude edulool. Moodsad tehnilised lahendused ja automatiseerimine, samuti paljud teenused nõuavad päris palju raha. Iseteenindus vähendab inimestevahelist suhtlemist ja loob eraldatust, samuti tekitab töötajate puudumine ruumides vajaduse turvamehe järele. Et kõik raamatud peavad olema uued ja ilusad, siis kaovad riulitelt ning seega ka lugejate valikuist paljud ammu trükitud teosed. Raamatukoguhoidjad meenutavad vanu häid aegu, mil nad olid veel raamatute soovitajad, mitte praegused raamatupakkimismasinad.

Lisaks raamatukogundusele saime veidi aimu ka Ahvenamaa värvikast ajaloost ja rikkalikust kultuuripärandist, sest üle sai vaadatud mitu muuseumi.

Mariehamnis asuv Meremuuseum andis põhjaliku ülevaate piirkonna laevanduse ajaloost ja merendusest. Muuseumis sai imetleda mitmete laevade tillukesi makette ning suuri imeuhkeid käilakujusid, laevade varustust ja seadmeid ning kaugetelt maadelt toodud põnevaid suveniire.

Meremuuseumi juurde kuulub ka algupärasena säilinud haruldane neljamastiline purjelaev Pommern. 1903. a Šotimaal kaubalaevaks ehitatud Pommerni ostis 1923. a Ahvenamaa päritolu Gustaf Erikson ning vedas sellega Austraaliast Euroopasse vilja. 1953. a alates on laev olnud muuseumlaev, mis annab külastajale ilmeka pildi laevameeste elust merel. Ahvenamaa kindluslossis Kastelhomis resideerus kunagi ka Rootsi kuningas Gustav Vasa. Meie saime jalutada lossimüüridel ja nautida toredaid vaateid, uudistada siinsete valitsejate vappe läbi ajaloo ning väljakaevamiste käigus päevavalgele toodud arheoloogilisi leide. Lossi ajalugu tutvustanud giidi värvikas loeng/etteaste tõi silme ette nii lossi keskaegse elukorralduse kui ka aadlike verisevõitu lõbustused (nõidade põletamine, kurjategijate piinamine jms).

Lossi kõrval asub Ahvenamaa eri piirkondadest kokku toodud vanade hoonetega Jan Karlsgårdeni Vabaõhumuuseum, mis rajati 1930-ndatel, et eksponeerida Ahvenamaa elu-olu üle-eelmise sajandi keskel.

Mõnusal väljasõidul Geta piirkonda saime teada, et Ahvenamaa muld on hoopis helehall ning maanteid kattev asfalt punane ja et sealsed õunapuuistandused koosnevad peamiselt madalatest sammasõunapuudest.

Kõige suurema elamuse pakkus siiski Ahvenamaa karge loodus, mille lahutamatuks osaks on tuhanded saarekesed, mereteed ja sillalaevad, värvilised majad, lahesoppides tegutsevad luiged ja muud veelinnud ning aasadel rohtu söövad metskitsed.

Nii ilusasse maanurka tahaks kindlasti tagasi!

Reisi korraldasid Kõrveküla raamatukogu ja Hesve Travel OÜ. Reisi toetasid Kultuuriministeerium ja Tartumaa omavalitsused. Suur aitäh neile!

TAMMISTU RAHVAMAJAS
07.11.2025 KELL 19:00
OTT SEPP

30. november 2025 kell 17.00
Tabivere Rahvamaja
I advent

Tahistame ka Tabivere Rahvamaja 20. sünnipäeva

Adventiõhtu süstamine
Esinevad isetegevused
Pakume kooki, teed ja piparkooke
Avame näituse

Info: tabivere.rahvamaja@tartuvald.ee
+372 5644479

NOVEMBER:

- 25. NOVEMBER TEATER
"KALEVIPOJAD - MADE IN FINLAND"
- 30. NOVEMBER KELL 17.00 I ADVENT

Tabivere Rahvamajal täitub detsembris 20. tegutsemisaasta praegustes ruumides. Olete oodatud 30. november kell 17.00 Tabivere Rahvamajja sünnipäeva tähistama!

DETSEMBER:

- 31. DETSEMBER ALGUSEGA KELL 21.00 AASTALÕPUPIDU ANSAMBLIGA SADA JA SEENED

PILET 15.- EUROT MÜÜGIL FIENTAS JA KOHAPEAL

LISAINFO JA LAUDADE BRONEERIMINE
TABIVERE.RAHVAMAJA@TARTUVALD.EE
VÕI 5044479

TABIVERE

Tabivere
Rahvamaja

Kohtume rahvamajas 6. det. kell 12

Tule rääkima ja mõtlema, milliseid üritusi ja koostegemisi meie kogukond soovib tulevikus. Koos sünnivad parimad ideed. Ootame nii noori kui eakamaid!

Adventiaja avamine Maarja-Magdaleenäs 30. novembril 2025

Kell 16:00 kirikus
Adventiõhtu süstamine
Laulab
Maarja-Magdaleena segaloor
Esinevad Lisa Koort-
Kusel süstivad tuleid!

Ühispiit!
Tule jagamine kodusse
Võta kaasa oma küünlad
Pakume kuumat glögi ja piparkooke

Kell 17:00 rahvamajas
Kontsert

Esinevad
Hanna-Miina ja Romel

7. detsembril 2025
kell 10-14
Maarja-Magdaleena Rahvamajas

Jõululaat

11:00
Tõstuhääl
Jõululaat
Jõululaat
Ootame 5 €

12:00
Kontsert

Info kaupmeestele:
tel. 50034271 Hendrik

26.12.2025 kell 19.00 Maarja-Magdaleena Rahvamajas

Esinevad
isetegevuskollektiivid

Külla tuleb Jõuluvana

Sissepääs:
pakke Jõuluvana kingitotti
10€ väärtuses.

Võta laupäevane ise kaasa!

Info ja laudade broneerimine tel. 53034278 Hendrik

JÕULUPIIDU
Tantsuks mängivad
ANDRESED

Kokteilibaar

Maarja-
Magdaleena
Rahvamaja

**maarja-
magdaleena**

Laeva

Laeva Kultuurimaja

Laeva
Kultuurimaja

LAEVA NOORTEKESKUS KORRALDAB
18. NOVEMBRIL KELL 18:00
MÄNGUDE ÕHTU
LAEVA KULTUURIMAJA SAALIS

INFO: LAEVA.NOORTEKESKUS@TARTUVALD.EE

I adventi tähistamine Laeva Kultuurimajas

Tõelised Kartoolid Jõululaada süstamine

30. novembril kell 14.00-17.00

Võta kaasa oma lauter või kaunal, et võia koju adventitule!

Info ja laudade broneerimine: 531 0652

Tammistu Raamatukogu-Külakeskus

Tammistu Raamatukogu-Külakeskus
Tähistab I adventi kell 16:00

TAMMISTU

KUI RIIGI ÕTLEB EI, ÕTLEVAD NEMAD JAH

HEAD INIMESED
MARIA AVDJUSKO DOKUMENTAALFILM
INIMESTEST, KES ANNANAVAD LOOTUSE TAGASI

Tähistame Tammistu Raamatukogu-Külakeskus II adventi heategevusega.

Koostööd Vähiravifondiga "KINGITUD ELU" süütime adventiküünla ja loome sooja kooslemise. Ühiselt vaatame Maria Avdjusko dokumentaalfilmi „Head inimesed“, mis räägib inimestest, kes annavad lootuse tagasi. Avatud on väike kohvik – iga ost toetab heategevust. Pärast filmi toimub arutelu panel. Kõik annetused ja kohviku tulu läheb vähiravifondi "Kingitud elu" toetuseks.

Väikese kontserdiga teeb meie olemise hubasemaks

Kõrveküla Muusikakooli lapsed.
Päeva lõpetavad Adventikontserdiga Nele-Liis Vaiksoo & Martin Trudnikov

Olete südamest oodatud – iga kohalolu ja panus on olnud!

07.12.2025 kell 13:00

TAMMISTU RAAMATUKOGU-KÜLAKESKUS
KUTSUB SIND
JÕULUPEOLE
13. DETSEMBRIL 2025
KELL 20:00

osta pilet 20 € fienta.com

FEEL ALIVE

Ekraan lapsega või laps ekraaniga

Karin Konsa,

Raadi Lasteaed Ripsik eripedagoog

Kolmapäeval, 29. oktoobril käis Raadi Lasteaed Ripsikus lastevanematele ekraanide teemal rääkimas psühholoog, pereterapeut Karmen Maikalu. Koolituse valik tulenes sellest, et meie elu on tehnoloogia kiire arengu tõttu palju seotud ekraanidega ning erinevate seadmete kasutamisoskus tuleb elus aina enam kasuks just täiskasvanueas. Mis vanusest ja kui palju ning kuidas ja mida on hea lapse arengust tulenevalt talle näidata? Me oleme palju kuulnud, et ekraanid võivad nii lastes kui ka vanemates tekitada sõltuvust. Lapsed ise ekraanideni ei jõua, kui just vanem seda lapsele ei võimalda ja/või eeskujuks ei ole. Sellest lapse ekraaniajast võib saada ainus aeg, mil vanemad saavad natuke rahu ja vaikust endale või teineteisele või mõne muu olulise tegevuse tegemiseks. Ekraanist võib saada aga mugav ja regulaarne lapsehoidja. Kui lapsed veedavad üha rohkem aega ekraani ees, siis veedavad nad aina vähem aega mängides, sotsialiseerudes ja õues tegutsedes. Palju telerit vaatavatel või arvutimänge

mängivatel lastel on raske pikkade selgituste ajal tähelepanu säilitada. Kiiretempolised saated ja mängud ei anna lastele võimalust mõtlemisstrateegiate arendamiseks või nähtu üle järele mõtlemiseks. On leitud, et ekraan vähendab vestlusi täiskasvanute ning vanemate ja laste vahel (eelnev toetub loetule raamatutest „Loovusest ja logelemisest“, Jaan Aru ja „Imelised aastad“, Carolyn Webster-Stratton).

Koolitusel saime kuulda DSMi kriteeriume täiskasvanutel arvutisõltuvuse diagnoosimiseks ning toodi paralleelse lastega. Saime vastuse sellele, et miks lapsed soovivad ekraane vaadata? See on seotud dopamiiniga, mis tekitab soovi veel ja veel saada seda, mida dopamiini meil ajus tekitab. Koolitusel toodi välja, et alla üheaastastele lastele ei soovitata üldse ekraane. Alates 2–7-aastastel võiks ekraaniaeg jääda alla 60 minuti. 7–18-aastastel võiks olla ekraaniaeg alla kahe tunni päevas. Ekraaniaja alla loeti kõik erinevad ekraanid (arvuti, televiisor, tahvel, telefon). Kui ekraani saab lapsele palju, siis võib olla tagajärjeks kõne- ja suhtlemisoskuste arengu takis-

tused, vähenenud keskendumisvõime ja madal kannatlikkus, käitumisprobleemid ning une- ja igapäevaelurütmi häireid. Ekraanide mõjul väheneb loovus, oskus mängida ilma ekraanita, laps ei oska olla üksik ning vaikus tundub talle hirmutav. Koolituse lõpus räägiti digihügieeni teemal, kus öeldi, et kõige alus on uni, tervislik toitumine ja piisav füüsiline koormus. Soovitati ekraanid panna kinni, kui keegi neid ei vaata, mitte kasutada neid taustaks. Ekraane pole hea kasutada laste rahustamiseks, sest see hoopis tõstab jonnimiste sagedust. Ekraane võib anda lapsele rahulikus olekus. Lastega võiks arutelda, mida nad nägid/tegid ekraanis olles. Ekraanid pole vajalikud söömise ajal. Passiivset ekraaniaega võiks vähendada, kus laps lihtsalt vaatab või skrollib. Soovitusena toodi välja mitte kasutada ekraane kaks tundi enne magamaminekut. Ja lõpetuseks isiklik eeskuju, sest lapsed õpivad meid matkides!

Aitäh Tartu valla Hea Hariduse Fondile ja osalejatele!

Taas saavutas Maarja-Magdaleena Põhikooli õpilane auhinnalise koha rahvusvahelisel eksliibrisekonkursil Slovakkias

Tekst Erika Aasa, pilt Kaile Tuvi

Slovakkias toimunud rahvusvahelisel kunstivõistlusel „Ex Libris Hlohovec“ pälvis lti Piia Tuvi ainsa eestlasena auhinnalise koha. Teist korda järjest tuli tunnustus just Maarja-Magdaleena Põhikooli õpilasele.

3. oktoobril Hlohoveci linnas aset leidnud autasustamiseremoonia tähistas konkursi 20. juubeliaastat. „Ex Libris Hlohovec“ on iga kahe aasta tagant toimuv rahvusvaheline koolilaste eksliibrisekonkurss, mis on kasvanud oluliseks kohtumispaiaks noortele kunstihuvilistele üle maailma. Tänavu osales konkursil üle 1200 lapse 12 riigist ja kahekümne aasta jooksul on võistlusel kaasa löönud ligi 27 000 noort kunstnikku.

Selle aasta teemaks oli „Minu sõber“, mis kutsus lapsi mõtisklema sõpruse tähenduse üle. Töodes kajastus sõprus eri

vormides – mõne jaoks oli see inimene, teise jaoks lemmikloom, muusika, arvutimäng või hoopis oma õde või vend. Autasustamiseremooniale olid kutsutud kõik auhinnavõitjad. Saabumispäeval toimus Hlohoveci raekojas linnapea pidulik vastuvõtt, kus tervitati konkursi külalisi. Lastele ja nende juhendajatele korraldati mitmeid näitusekülastusi ning toimusid eksliibrise valmistamise ja geelplaaditruki töötoad. Ürituste eesmärk oli pakkuda noortele kunstnikele võimalust õppida, jagada kogemusi ja leida uusi sõpru.

Nii nagu eelmisel võistlusel, nii ka tänavu jõudis parimate hulka Eestist ainsana Maarja-Magdaleena Põhikooli õpilane.

Konkursi Eesti koordinaator on Ädu Neemre Tartu Linnaraamatukogust, kelle järjekindla eestvedamise tulemusel on Eesti kunstihuvilised lapsed olnud sellel rahvusvahelisel konkursil esindatud kõigil kahekümnel korral.

Liis Pendla: "Rohi on rohelisem seal pool aeda, kus seda kastad"

Katrin Sisask,

Tartu valla Kuukirja toimetaja

Riiklik hariduspreemiade komisjon tunnustas 4. oktoobril Pärnu Kontserdimajas toimunud aasta õpetaja galal 12 kategoorias kokku 36 silmapaistvat haridustöötajat Eestis. Aasta tugispetsialisti tunnustuse pälvis Liis Pendla J. V. Veski nimelisest Maarja-Magdaleena Põhikoolist.

Kas nominatsioon aasta tugispetsialisti tiitlile tuli ootamatult?

Jah, nominatsioonikirja saades kahtlustasin pikalt, et ehk on tegu veaga. Ma ei ole olnud tunnustustele orienteeritud ja olen igapäevaselt keskendunud oma tööle ja inimestele enda ümber. Kuna minu töös on alati lahendamata küsimusi ja noori, kes vajavad mingit lahendust, ei ole ma osanud näha selles kõiges suurt edulugu. Kuni selle hetkeni, mil nägin perepalatis olles televiisori vahendusel enda head direktorit Kristiina Rajat Endla laval, ei uskunud ma, et selle tunnustuse saan. (*Liis Pendla ei saanud ise galal osaleda, kuna oli päev varem saanud emaks*). Sellegipoolest tunnen südames suurt rõõmu, tänu ja uhkust, et minu tehtu on olnud sellist tunnustust väärt. See lisab palju juurde tunde, et olen õigel teel ja annab jaksu edasi minna kõvasti juurde.

Milline roll on koolis tugispetsialistil?

Tugispetsialist saab koolis mitmeid nõmütse kanda, laiemalt öeldes on see roll seotud koolipere liikmete (lapsed, vanemad, kolleegid, koostööpartnerid) toetamisega. Sotsiaalpedagoogi vaatest on see ülesanne seotud sotsiaalpedagoogika olemusega, mille keskmis on inimese tervikliku heaolu toetamine tõenduspõhiste pedagoogiliste meetodite abil. Selle rolli täitmiseks on oluline erialane kvalifikatsioon, seda rolli tunnetuslikult täita ei tohiks. Vajalikud teadmised ja oskused on omandatavad, kogemus tuleb juurde töö käigus. Seetõttu on sotsiaalpedagoogide kvalifikatsiooni küsimus üldiselt märgiline. Teisalt on see roll paljuski seotud loomusega, kuna eeldab isikuomadusi, mis võimaldavad luua pedagoogilisi suhteid, see omakorda on sotsiaalpedagoogilise töö aluseks.

Mida pead oma töö juures kõige olulisemaks?

Sotsiaalpedagoogika kui inimese heaolu

toetamine tähendab minu jaoks seda, et selleks hetkeks, kui noored meie koolist või siis kontaktist minuga (mõnel juhul ei ole see seotud kooli lõpetamisega, vaid koostöö jätkub) lahkuvad, on neil parimal juhul piisavalt teadmisi ja oskusi, et leida elus endale siht ja sennapoole töötada. Püüan laste ja noortega töötades neid toetada teekonnal saamaks õnnelikuks ja iseseisvaks inimeseks. Näen tihti töö vilju hiljem elus, kui selleks ajaks juba noored täiskasvanud jagavad, millega tegelevad ja kuidas neil läheb. Samas on edusamme võimalik näha ka igapäevaelus ja see on otsene tagasiside, et kasutatud meetodid on olnud tõhusad. Selle kõige toimimiseks on kindlasti esikohal võrgustikutöö ja koostööpartnerite toetus, meie koolis on mul nii juhtkonna kui ka kolleegidega väga vedanud.

Mis on tugispetsialisti töö juures sinu jaoks kõige suurem rõõm?

Suurim rõõm selles töös on koolipere liikmete hea meeleolu, tajutav turvatunne ja edusammud väljakutsetes. Alati toovad erilise sooja tunde hinge kallistused, naeratused, igasugused ise meisterdatud kaardid, pildid või nagu meie koolis ka tavaks, kodunduse tunnis valminud toidud – energia kulub väga ära. Need kingid tulevad südamest ja kannavad endas ehedat tänu. Lisaks on väga soe tunne alati, kui endised õpilased kas kirjutavad või kohtudes vestlema jäävad – küll on hea kuulda, kuidas neil läheb juba suurte ja iseseisvate inimestena. Olen igapäevaselt väga tänulik, et meie armas Maarja-Magdaleena kogukonnakool on ja et nii juht- kui ka kogukonna toel seal tõesti elu edeneb ja meile tahetakse tulla õppima paljudest Eesti paikadest.

Mis sõnumi soovite edasi anda lapsevanematele ja / või õpilastele?

Soovitan lapsevanematel võtta aega ja kinkida lastele ühiseid tegevusi, mis lähuvad lapse huvidest ja tunda siirast huvi oma laste vastu. On aeg, kus nad tulevad ja tahavad meile oma mõtteid jagada, aga kui neid liiga kaua eemale tõrjuda ajapuuduse või millegi muu tõttu, siis ühel hetkel nad enam ei tule, sulgevad ukse. Tasub mõelda sellele, mis väärtus on, kui laps tahab rääkida enda lemmikust arvutimängust või sisuloojast, isegi, kui ise sellest midagi ei tea. Lisaks soovitan mõelda sellele, et kui enda lapsepõlv on keeruline olnud, siis kuidas saaks enda lapse elu turvalisemaks ja hoolivamaks muuta. Õpilastel

Õpetaja galal pälvis aasta tugispetsialisti tunnustuse Liis Pendla J. V. Veski nimelisest Maarja-Magdaleena Põhikoolist. Foto: CJ Kask

soovitan püüda leida end hõivatav tegevus. Olgu selleks sport, loovtegevused, kosmos või dinosaurused. Üldiselt on lihtsam ära teha vajalik ja ebahuvitav, kui taustal on enda huvidega seotud eesmärk, mille nimel pingutada.

Kellele olete tänulik?

Ma olen tänulik oma koolile – kogu kooliperele. Mina õpin igapäevaselt koos nendega, kuidas edasi minna. Samuti oma koostööpartneritele valla haridus- ja sotsiaalosalosakonnas, piirkonnapolitseinikele, Rajaleidjale, kõigile spetsialistidele lähemal ja kaugemal, kellelt nõu küsida ja kes aitavad meie noori. Isiklikus plaanis olen tänulik enda perele, kes aitab mul endal olla hoitud, et saaksin minna rõõmsalt ja innustunult tööle ka raskematel päevadel.

Mis on teie hobid, millega sisustate vaba aega?

Hetkel on mu hobid tagaplaanil, sest esikohal on pere. Aga ka praegusel ajal peab minu igapäeva kuuluma mingisugune sportlik väljund, olgu selleks mu jooks, rulluisik, jõutreening või hoopis midagi muud. Meie pere ühistegevusena on lemmikuks muidugi looduses müttamine. Mingis mõttes on minu hobi ka minu teine töökoht Tartu Ülikoolis, kus õpetan tulevase õpetajaid ja sotsiaalpedagooge ja uurin mind huvitavaid sotsiaalpedagoogilisi teemasid. Ja kui inspiratsioon peale tuleb, siis igasugune käsitöö ja ilusate asjade tegemine toob ka sära silma.

Mis on elus kõige tähtsam?

Kõige tähtsam minu elus on enda ümber heade inimeste ja tervise hoidmine. Lisaks see, et areneksin järjepidevalt ja teeksin seda, mis on minu kirg.

Kahe Mati lood Laeva koolis

Gerli Eller,
Laeva Põhikooli huvijuht

Maakooli lapsele võib tunduda, et linn pakub lõputult võimalusi – isegi kui ta seda sõnadesse panna ei oska, tundub seal muru justkui rohelisem ja elu põnevam. Samas kuuleb üks Tartumaa suure linnakooli õpilane, et Laeva Põhikoolis tehakse sügisel ise õunamahla, õpetaja astub lennult kaasa vahvasse etendusse ning kehastub lõpuks laval suureks ja uhkeks nõiaks. Tööle hakkab kujutlusvõime ja kõik tundub nii PÄRIS, et üle huulte lipsab küsimus: „Kas see Laeva Põhikool on mõni erakool?“

Kui kooli majandusmees Mati veab õue ATV koos haagisega ja sõidab lastega lahke naabritädi juurde õunu korjama, algab seiklus, milles on oma osa kogu koolil. Õunad korjatud, lähevad need pessu, siis purustajasse ja lõpuks pressi alla. Õunapress on niisugune aparaat, millele laps, kes seda esimest korda näeb, ei oska esialgu nimegi anda – rää-

kimata sellest, kuidas sellega midagi pressida.

Aga meistrimees Mati juhendamisel saab peagi pea kogu kool ametisse ning mahlategu käib katkematu saginana veel viis tundi pärast koolipäeva lõpu. Kui esimene vahetus on pudelid ja purgid mahlega täitnud ning teistele maitsta andnud, on juba uus seltskond valmis sama mustrit kordama. Seepeale pöörab Mati oma ATV nina taas naabritädi aia poole – ja nii neli korda järjest. Ent meistrimees Mati Kukk ei ole Laeva Põhikooli ainus Mati! Meil on ka õpetaja Mati Arulepp, kelle hooleks on keemia ja füüsika.

Mis Halloween see oleks, kui seal poleks välku, tossu ega pauku! Ja nii läski kooli huvijuht õpetaja Mati juurde mõttega, et suuremad võiksid väiksematele Halloweeni peol väikese etenduse teha, ei tulnud kaks korda küsida. Õpetaja haaras ideest lennult ning peagi käisid keemiaklassis proovid ja ettevalmistused. Toss, sähvatused ja pauk olid garanteeritud – ning nõiakool avas oma ukseid vähemalt üheks maagiliseks õhtuks.

Õunamahla pressimine. Foto: Gerli Eller

Linnas võib tõesti tunduda, et võimalused on lõputud: kinod, poed ja tuhat muud tegevust. Aga maakoolis sünnivad võimalused ise, saab oma käega teha ja luua. Suures linnakoolis saab tihti õppida teoreetiliselt, kuidas maailm töötab, siis väikeses maakoolis saab seda ka päriselt kogeda – olgu selleks siis õunamahla pressimine, välkideena nõiakooli korraldamine või ühiselt sügistoid tehes oma keskkonna eest hoolitsemine. Tegelikult ei oma tähtsust, kas kool on linnas või maal. Oluline on see, et seal oleks päris elu ja Laeva Põhikoolis seda kindlasti on!

Halloween Äksi moodi

Tekst ja foto: Katrin Sisask,
Äksi aleviku kogukond MTÜ

1. novembril toimus Äksi looduskooli õppeklassis asuvas kogukonna toas kogu perele mõeldud Halloweeni üritus. Üllatus oli tõeliselt suur, kui osalejaid aina juurde ja juurde tuli, kuni lõpuks näomaalingute tegemiseks tuli kunstnikul koridori kolida.

Kriitikat ja negatiivsust Halloweeni tähistamise osas põhjusel, et see suretab välja mardi- ja kadripäeva traditsiooni, on kuulda olnud igal sügisel. Olen ka ise see inimene, kes soovib pigem alles hoida vanu rahvakalendri traditsioone. Lõpuks aga oleneb kõik ju sellest, kuidas me ise asjasse suhtume ja mil viisil seda kogukonnaga tähistame.

Oleme eelnevatel aastatel tähistanud Äksis nii kadri- kui ka mardipäeva, aga mitte päris nii nagu siis, kui ma ise laps olin. Miks? Sest viimati 2023. a, kui Äksis marti jooksimine, olid meil liikvel kahte sorti mardisandid. Ühed olid retroaegsed – laulsid, tantsisid, viskasid vilja- ja karjaõnne ning olid lasteaias ja koolis kõik mõistatused pähe õppinud. Teised aga olid tänapäevased – mõistatusi loeti telefonist ja abiks kasutati guugeldamist

ning Chat GPT-d. See oli selge märk sellest, kuidas ühiskond ja meid ümbritsev on muutunud traditsioone.

Halloween on Eestis suhteliselt uus traditsioon ja sellel ei ole meie kultuuris veel kindlat kombestikku välja kujunenud. Leian, et vastu võitlemise asemel tuleks olla eeskujuks ja kujundada seda nii, et see traditsioon sobituks ka meie ühiskonnas kehtivate reeglitega. Traditsioonide tekkeks ja ka säilimiseks peavad need olema meie noorte nägu, sest nemad on ju need, kelle jaoks me neid traditsioone alles hoida soovime.

Ma ei tahaks kuidagi panna Halloweeni samasse patta mardi- ja kadripäevaga, sest need on täiesti erinevad pühad. Neil tähtpäevadel on ainult kaks sarnasust – mõlemad toimuvad pimedal ja porisel ajal ning mõlemate puhul tuleb end maskeerida. Ma ei suuda leida ühtegi põhjust, miks Halloweeni kostüüm on mardi omast hirmsam.

Miks sel aastal siis Halloween ja mitte mardi- või kadripäev? Sest kõik mida me teeme vabatahtliku panusena kogukonnas on igapäevane valikute küsimus. Asju, mida teha tahaks, on nii palju, aga kõike lihtsalt ei jõua.

Meil sai kõik alguse Facebooki grupis olnud kohaliku köögiviljakasvatava Voorepealse

Kõrvitsa lõikamise töötuba Äksis.

Köögiviljad postitusest, kus ta teatas, et ta pani oma põllu äärde kõrvitsaid, mida soovivad võtta. Kõrvitsate lõikamise töötuba on üks ääretult vahva asi, eriti paneb see silmad särama mõnel isal või emal, kes koos lapsega saaks läbi selle tegevuse midagi ühiselt luua. Minu poole pöördus vabakutseline kunstnik Keiu Kaur ja küsis, kas saame teha? Kui keegi juba sellist initsiatiivi midagi korraldada üles näitab, siis otse loomulikult ei saa jätta seda kasutamata. Tuleb anda võimalus!

Kuulutused ja teated läksid üles, algklasside õpilased jagasid neid ise ka kaasõpilastele koolis, lihtsate vahenditega kaunistasime koos kohalike lastega ruumid ja pereüritus, kust ei puudunud näomaalingud, kõrvitsad ning disko, sai alata.

Mingil hetkel lugesin kokku 40 osalejat ja ei suuda ise ka siiani uskuda, et need kõik inimesed meie pisikesse kogukonna tuppä ära mahtusid. Aga nii see oli, rõõmu ja head tuju jätkus kõigile ja kauaks.

Täna kõik osalejad!

Tartu Valla Spordikool tähistas 20. juubelit

Katrin Sisask,
Tartu valla Kuukirja toimetaja

10. oktoobril tähistas Tartu Valla Spordikool pidulikult oma kahekümnendat tegutsemisaastat. Lähte spordihoones toimunud juubeliüritusele olid kogunenud treenerid, vilistlased, toetajad ja koostööpartnerid, et ühiselt meenutada spordikooli teekonda.

Juubelipeo avas tervituskõnega spordikooli direktor Agu Laas, kes tõi esile kooli arengut ja saavutusi läbi aastate. Anti üle tänukirjad ja meenekotid treeneritele, toetajatele ning koostööpartneritele. Üritust ilmestasid tantsukooli Respect tantsijad ja lõbusad sportlikud mängud, mida vedas õhtujuht Kaspar Koolman.

Tartu Valla Spordikool pakub lastele ja noortele võimalust tegeleda mitmete spordialadega – kergejõustiku, korvpalli, võrkpalli, judo, Kreeka-Rooma maadluse ja suusatamisega. Spordikoolis käib 430 õpilast, keda juhendab 19 treenerit. Kokku on spordikoolis 30 töötajat. Tartu Valla Spordikool haldab üle Tartu valla 6 spordihoonet, 5 jalgpalliväljakut, 8 välikorvpalliväljakut, 3 kergejõustikustaadionit, 10 rannavõrkpalliväljakut, Lähte terviseradasid ja uisuväljakut. Spordikool korraldab igal suvel õpilastele suvelaagrit ning aasta lõppedes vastuvõtte, kus tunnustatakse tublimaid õppureid ja treenereid. Toetatakse liikumisharjumuste kujunemist ja kasvatatakse sportlikke väärtusi kogu vallas.

1. septembril 2005. a alustas Tartu Valla Spordikool oma tegevust Rein Lellepi juhtimisel. Tegeleti viie spordiala õpetamisega: võrkpall, korvpall, kergejõustik, maadlus ja suusatamine. Treenereid oli seitse – Ene Laanes, Elvi Maremäe, Raul Edela, Vahur Proovel, Ille Kuk, Aimar Poom ja Kristel Tobreluts. Spordikoolis õppis 130 õpilast.

Samal aastal valmis ka suusa- ja maadlusmaja, mis parandas oluliselt treeningute kvaliteeti. Suusatreener Raul Edela algatusel alustati Lähte vaatetorni ehitamist.

2008. a sügisel alustasid tööd lumekahurid, mis võimaldasid toota kunstlund ning seeläbi sai suusasõitu nautida juba

Tartu Valla Spordikooli töötajad. Foto: Kaupo Kütt

ligemale neljal kuul aastas. Valmis sai ka Lähte suusaradade rajavalgustuse esimene etapp, mis lõplikult valmis 2022. aastal.

Lisandusid kaks uut spordiala – judo ja vibulaskmine. Tööd alustasid korvpallitreener Iivi Kaljuvee, kergejõustikutreener Kersti Viru, vibutreenereid Aune Varik ja Mart Muhel ning judotreenereid Ats Kuk. Aasta lõpuks oli õpilaste arv kasvanud 220-ni. Esimesel kolmel aastal oli õppimine spordikoolis tasuta, 2009. a kehtsetati õppeaastamaks 250 krooni (17 eurot).

2012. a avati Lähte Ühisgümnaasiumi spordiklass, õpilasi asusid juhendama spordikooli treenerid.

2019. a oli õpilaste arv kasvanud 300-le, õppida sai nüüd 11 treeneri juhendamisel kokku 7 erineval alal. Sama aasta sügisel korraldati konkurss spordikooli direktori ja majandusjuhi leidmiseks. Direktori kohal alustas Agu Laas ning majandusjuhatajana asus tööle Valeeri Rubeika. Meeskonnaga liitusid mitu uut treenerit. Kergejõustikutreener Rauno Laumets ja võrkpallitreenerid Kersti Vaher ning Gunnar Kallari.

2020. a oli murranguline – Tartu Valla Spordikool hakkas juhtima kogu valla sporti. Spordikooliga liideti kõik valla spordihooned, staadionid, spordirajatised ning terviserajad. Alustati treeningutega Tabivere Põhikoolis ja Laeva Põhikoolis. Õpilaste arv kasvas 370-ni. Spordikool hakkas koordineerima ka valla täiskasvanute sporti. Selleks, et spordikooli õpilased saaksid osaleda Eesti meistrivõistlustel ja spordikool saaks korraldada ise erinevaid võistlusi valla rahvale, loodi Tartu Valla Spordiklubi.

2021. a sügisel valmis uus Kõrveküla Põhikooli Spordihoone koos maadlussaali ja jõusaaliga. Järgmisel aastal sai Kõrve-

küla Põhikool uue staadioni. Kõrvekülas alustasid tööd korvpallitreenerid Ott Toomsalu ja Mairo Padar ning võrkpallitreener Margus Pärsik. Spordikooli õpilaste arv kasvas 450-ni. Tabiveres asus tööle sporditööspsialist Toomas Rosenberg, Kõrvekülas spordihoone direktor Valmar Kuk ja Laevas Markus Jõgi.

2023. a alustas Laevas Markus Jõgi asemel Anette Traks, kes on ka maadlustreener. Samal aastal valmis Lähtel täismõõtmetes jääväljak ja elektri jõul töötav jäämasin. Tartu valla kaasava eelarve toel soetati jääväljaku tarbeks abiruumid uisu- ja suusalaenutusteks. Suure huvi tõttu avati judotreeningud ka Kõrvekülas. Treenereina jätkas Ats Kuk ning alustas spordikooli vilistlane Mattias Kuusik. Lähte Terviseradade rajameistrina alustas Kristjan Külm. Õpilaste arv kasvas 520-ni.

2024. a suvel rekonstrueeriti Lähte Spordihoone saal, veel 2025. a on valmimas Lähte jõusaal ning Lähte jääväljak saab külmakompressori.

Aastate jooksul on spordikooli meeskonnaga liitunud uued treenereid. Suusatreener Ago Vahtra, vibutreenereid Kadi Koort, Kreeka-Rooma maadlustreener Toomas Proovel, kergejõustikutreener Toomas Klaup ning võrkpallitreener Kaisa Karjane.

Täna töötab Tartu Valla Spordikoolis 30 töötajat kellest 19 on treenerid. Õppureid on 430. Spordiklubi ja spordikool korraldavad lisaks tavapärasele treeningutele ülevallalisi spordiüritusi ja valla võistkondade osalemist nii vabariiklikel kui ka teistel võistlustel. Viimastel aastatel ei saa ka märkamata jätta Tartu Valla Spordikooli üha suuremat tuge erinevate kogugukonna korraldatud ürituste toetamisel valla erinevates piirkondades.

Tartu vald võitis taas Tartumaa Suvemängud

Tommas Rosenberg

Tartumaa 2025.a suvemängudel võisteldi kümnel spordialal, millest omavalitsuste paremusjärjestuse selgitamisel läks arvesse seitse paremat spordiala. Tartu vald osales kõikidel spordialadel.

Tartumaa suvemänge alustati 2. mail laskmisvõistlusega Elva Tervisespordikeskuses, kus oli kavas püssiharjutus 30 lasku lamades elektroonilistesse märkidesse. Võistkondlikku arvestusse läks kahe mees- ja ühe naislaskuri tulemus. Osales 9 võistkonda. Tartu vald saavutas võistkondlikult kaheksanda koha. Ülekaalukalt olid sel alal parimad Kambja valla laskurid, Tartu vald saavutas omavalitsuste arvestuses 6. koha. Meie laskuritest oli parim Lauri Aunap, kes saavutas meestest 12. koha 270,1 silmaga.

Rannavõrkpalliturniirid naistele viidi läbi 26. mail ja meestele 2. juunil Tartu Rannakeskuses. Naiskondi oli osalemas üheksa. Tartu valla/Dorpati naiskond koosseisus Laura Luik ja Kerttu Lääne saavutasid neljanda koha. Võitjaks osutus Peipsiääre valla naiskond. Meeste rannavõrkpallis osales üksteist võistkonda, nendest kuus esindasid Tartu valda. Teise koha võitsid Tartu valla paar Steven Meilus ja Johann Olaf Lääne ning kolmanda koha Marten Leosk ja Robin Rohula. Meespaaridest tuli võitjaks Nõo valla meeskond.

Võistkondlikud esikohad saavutati petankis, orienteerumises ja rannatennises. Petankivõistlused toimusid 29. mail Alatskivi lossipargi väljakul, kus osales 7 võistkonda. Tartu vallast oli võistlustules kaks võistkonda. Esikoha võitis Tartu valla 1. võistkond koosseisus Eve Tõnisson, Anti Alasi ja Peeter Zirk. Teise koha võitis Tartu valla 2. võistkond koosseisus Kertu Palm, Aimar Poom, Robin Aus ja Valmar Pantšenko.

Tartumaa lahtiste meistrivõistluste raames selgitati 11. juunil Kaagveres ka Tartumaa suvemängude paremad orienteerumises. Tartu valla orienteerujad võitsid neli esimest, kolm teist ja kolm kolmandat kohta. Tartumaa meistriteks tulid Stefan Kivil M16, Meelis Burket M40, Priit Pääslane M50 ja Heleri Kivil N45 vanuseklassis. Hõbemedalid võit-

Petangimängijad Alatskivil.
Foto: Toomas Rosenberg

sid Rikard Kütt M16, Allar Kivil M40 ja Marie Elise Aug N21 vanuseklassis ning pronksmedalid Alar Kume M21, Indrek Ümarik M50 ja Minia Pääslane N45 vanuseklassis. Ka võistkondlik esikoht orienteerumises kuulus Tartu vallale Elva valla ja Tartu linna ees.

Rannatennise parimad selgitati 2. juulil Rahinge liivaväljakutel, kus mängiti paarismänge eraldi arvestuses meestele ja naistele. Omavalitsuste arvestusse läks parima mees- ja naiskonna tulemus. Meeste arvestuses võideti esikoht koosseisus Koit Lattik ja Margus Kõrts ning naiste arvestuses kolmas koht koosseisus Ester Lattik ja Merlin Müür. Kokkuvõttes võitis rannatennise Tartu vald Luunja ja Kambja valla ees.

Jahilaskmisvõistlused viidi läbi neljal etapil juunist kuni septembrini Tartu Jahindusklubi Viidike Jahilasketiirus. Võistkondlik paremusjärjestus selgitati „Kompak Sporting“, „Kütiliin“ ja „Jooksev põder“ 3 parima individuaalvõistleja 3 parima kuu tulemusena kohapunktide alusel.

Tartu valda esindanud jahilaskurid Kalev Adamson, Roland Vaasa, Raido Täär võitsid harjutuses „Kütiliin“ teise koha. Omavalitsuste arvestuses kolme ala kokkuvõttes võitis esikoha Elva vald Peipsiääre valla ees. Kolmandat kohta jagasid Tartu vald, Tartu linn ja Kambja vald.

Discgolf viidi läbi 21.–22. juunil Vooremäe discgolfipargis. Individuaalselt võitsid Tartu valda esindanud võistlejad neli esimest, kolm teist ja kaks kolmandat kohta. Esikohad võitsid Jaanika Karp FA3, Tiina Kaasik FPO, Anneli Kodasma FP50 ja Henri Härm MPO võistlusklassis. Teise koha võitsid Marge Lätt FP40, Toomas Naaber MPO ja Andres Rohtla MP40 ning kolmanda koha Triinu Oissaar FPO ja Jonathan Austa MJ18 võistlusklassis. Võistkondlikult oli discgolfis parim Kambja valla võistkond, Tartu vald saavutas teise koha.

Tänavakorvpallivõistlused viidi läbi 24. augustil Melliste spordihoones. Finaalmängus alistas Kastre valla meeskond Nõo valla võistkonna 22:19 ning

Omavalitsuse juhtide ja spordijuhtide võistlusest osavõtjad.
Foto: Toomas Rosenberg

kolmanda koha mängus jäi Tartu valla meeskond alla Kambja valla meeskonnale 15:22 ning saavutas neljanda koha. Suvemängude kavas oli ka vallajuhtide ja spordijuhtide erivõistlus, kus pandi proovile osavus sulgpalliga: 1 minut järjest kõksimist, raskendavateks tingimusteks tugev tuul, kõrvetav päike ja mitte just kõige klassikalise areen: autoparkla. Parema tulemuse saavutas Kastre valla võistkond 62 punktiga. Teist-kolmandat kohta jäid jagama Tartu valla ja Tartu linna võistkonnad 34 punktiga. Tartu valda esindasid vallavanem Jarno Laur ja spordijuht Agu Laas. Tartumaa suvemängud lõpetati jalgrattakrossivõistlustega 5. oktoobril koos Vooremäe karikavõistlustega Kastre vallas Vooremäel. Tartu vald oli siin esindatud nelja JK Vooremaa Centrumi jalgratturiga. Esikohapunktid oma vanuseklassis tõid vallale Tarmo Raudsepp ning teise koha punktid Kaur Raudsepp ja Aimur Uuk. Omavalitsuste arvestuses olid parimad Luunja valla jalgratturid Kastre ja Tartu valla ees.

Kuni viimase spordialani käis tihe rebimine kahe rivaali, Kambja ja Tartu valla vahel omavalitsuse võistkondliku esikoha pärast, kus õnnestus taas peale jääda Tartu vallal punktidega 124:122. Kolmandaks jäeti Kastre vald 110 ja neljandaks Luunja vald 104 punktiga. Võrdselt 100 punkti kogusid Tartu linn ja Peipsiääre vald, järgnesid Nõo 95 ja Elva vald 76 punktiga.

Agu Laas suvemängude võitja karikaga. Foto: Toomas Rosenberg

Päästeamet viib 10. detsembril läbi ohuteavituse testi

Diana Samalea, Päästeameti ohuteavituse nõunik-projektijuht

Päästeamet testib kolmapäeval, 10. detsembril EE-ALARM ohuteavituse erinevaid kanaleid, sh käivitatakse sireenid. Tegemist on testiga ja tegelikku ohtu pole.

Eesmärk on testida ohuteavituskanalite käivitamist samaaegselt ning sireenivõrgustiku katvust ja tihedust. 10. detsembril testime järgmiseid ohuteavituskanaaleid.

- **Lõuna paiku** jõuab kõikidesse mobiiltelefonidesse SMS sõnum eelinfoga testi toimumise kohta.
- Vahemikus **15.00–15.10** saadetakse teavitused Eesti äppi ja „Ole valmis!“ mobiilirakenduste kaudu.
- Vahemikus **15.00–15.10** käivitatakse sireenid Eesti suurimates asulates.
- Vahemikus **15.00–15.10** näeb ERR kanalites (ETV, ETV+, ERR.ee veebilehel ja ERR äpis „ERR Uudised“) ribateksti ohuteavitustesti kohta.

Soovitused inimestele 10. detsembril.

- Jätkake oma tavapärase elu.
- Rääkige eelnevalt oma lähedastega, eriti laste ja vanavanematega, et tegelikku ohtu pole ja tegemist on testimisega.
- Vaadake käitumisjuhiseid veebilehelt www.olevalmis.ee. Samalt lehelt on võimalus ka kuulata, missugust heli sireenid teevad.

Sireenivõrgustik on välja arendamisel, hetkel katab see järgmisi asulaid: Ahtme, Haapsalu, Jõgeva, Jõhvi, Keila, Kohtla-Järve, Kuressaare, Kärkla, Maardu, Narva, Paide, Paldiski, Pärnu, Põlva, Rakvere, Rapla, Sillamäe, Tallinn ja selle lähiumbruse tiheasustusalad (sh Tabasalu, Harkujärve piirkond, Saue ja Laagri, Peetri alevik, Saku, Viimsi vald), Tapa, Tartu, Valga, Viljandi, Võru.

Miks on vaja testida ohuteavitussüsteemi?

Ohuteavituse süsteemi ehk EE-ALARMi testimine on vajalik selleks, et veenduda süsteemi toimimises ja töökindluses. Eesmärk on teada saada, kas teavitused jõuavad inimesteni selliselt, nagu erinevad kanalid seda ette näevad. Samuti aitab testimine välja selgitada tehnilised kitsaskohad, mis võivad takistada teavituste edastamist erinevate kanalite kaudu.

Päästeamet hakkab ohuteavitussüsteemi erinevaid kanaleid kas koos või eraldi edaspidi sagedamini testima. Suuremaid teste, mille raames käivitatakse ohuheliga sireenid, on plaanis korraldada maksimaalset korra kvartalis.

Ohu korral teavitab riik inimesi alati mitme kanali kaudu. Eestis on praeguse seisuga kasutusel alljärgnevalt nimetatud ohuteavituskanaaleid.

- SMS-teavitused ohupiirkonnas olevatele inimestele.

- Mobiilirakendused Eesti äpp ja „Ole valmis!“
- Ribatekstid ETV ja ETV+ kanalites, ERR.ee portaalis ja „ERR Uudised“ äpis.
- Kõige äärmuslikematel juhtudel käivitatakse ka sireenivõrgustik.

Selleks, et ohuteavitust mobiilirakenduste kaudu saada, peavad vastavad äpid olema alla laetud ja teavitused lubatud. Ohuteavituse kaudu saad teada, mis on juhtunud, kuidas käituda ning kust saab vajadusel täiendavat infot. Nii äpiteavituse kui ka SMSi saatjaks on alati EE-ALARM.

Sireeni kuuldes varju kohe lähimasse siseruumi.

Kui suuremate kriiside korral saad ohuteavitusega teada, mis on juhtunud ja kuidas käituda, siis sireenid sisulist infot edasi ei anna, vaid mängivad minutipikkust tõusva ja langeva tooniga signaali, mida korratakse kolm korda 30-sekundiliste pausidega. Kokku kestab sireenide heli umbes 4 minutit.

Sireenid on mõeldud õues viibivatele inimestele, et neid võimalikult kiiresti ohust informeerida. Sireenide ainuke eesmärk on äratada sinu tähelepanu vajadusest varjuda otsekohe lähimasse siseruumi, soovitatavalt tugevate seintega ruumi ning akendest eemale. Kui oled ohutumas kohas, siis otsi lisainfot veebilehtedelt kriis.ee ja olevalmis.ee. Nendelt lehtedelt leiad täpsema info olukorrast ja käitumisjuhised.

Rahvakogu kutsub heaolu teemal arutlema

Meelika Hirno, Hea elu rahvakogu

Tuleva aasta jaanuaris ja veebruaris koguneb Keilas, Kadriinas ja Elvas üle-eestiline rahvakogu, mis hakkab arutama, kuidas parandada eestimaalaste heaolu. Korraldajad ootavad huvilisi kandideerima kuni 30. novembrini.

„Rahvakogu on arutleva demokraatia formaat, kus otsuseid teeb läbilõike ühiskonnast ehk mini-avalikkus. See formaat on end tõendanud kui üks mõjusamaid osaluse meetodeid ja see tõttu võiks neid ka Eestis sagedamini korraldada,“ räägib Hea elu rahvakogu koordineerija Teele Pehk. Eestis on varem korraldatud viis rah-

vakogu. Viimati toimus see Tallinna roheluse teemal, mis andis linnavalitsusele tugeva mandaadi rohealasi hoida ja lisada. Seekordne rahvakogu toimub esmakordselt vabaühenduste algatusena, mitte riigi või omavalitsuse tellituna. Hea elu rahvakogu on erakonnapoliitikast sõltumatu.

Hea elu rahvakogu moodustatakse juhuvalimi kaudu 30 eestimaalasest, kes esindavad eri tunnuste alusel läbilõiget Eesti elanikkonnast. Selleks, et valim esindaks inimesi võimalikult mitmekülgselt, saab kutse rahvakogusse 20 000 inimest. Kutse saanud, kes on valmis rahvakogus osalema, peavad oma osalemishuvi registreerima.

Sel korral saavad kõik vähemalt 16-aastased eesti keelt kõnelevad Eesti elanikud end ka ise rahvakogusse registreerida.

Osalemishuvi tuleb kirja panna hea elu rahvakogu kodulehel

www.rahvakogu.info/osalemine/

Hea elu rahvakogu korraldavad mõttekoda Praxis ja DD Demokraatiakeskus. Koostööpartneriteks on rahvaalgatusveebi haldav Eesti Koostöö Kogu, Vabaühenduste Liit, Arvamusfestival, Eesti Noorteühenduste Liit, Avatud Eesti Fond ja Riigikantselei.

Hea elu rahvakogu toetab Euroopa Liit ja Eesti rahvusvahelise arengukoostöö keskus ESTDEV Mondo projektist NOPLANETB. Kaasrahastab Põhja-maade Ministrite Nõukogu esindus Eestis ning Praxis. Sisu eest vastutavad korraldajad, sisu ei saa ühelgi juhul käsitleda Euroopa Liidu või ESTDEV seisukohana.

Teenused / Ost / Müük

Ostan raamatuid, piibleid, hõbedat, sõlgi, ehteid, lusikaid, kellasid, merevaiku, münste, märke, medaleid, fotosid, maale, seinapilte, kujusid, keraamikat, tarbeklaasi jm vanavara! Raha kohe! 56495292

Müüa lõhutud küttepuud.
Tel 53457403 ja 53403583

Pottsepatööd ja materjalid.
Küttekollete ehitus ja -remont.
Tel. 50 25424.

Ohtlike puude langetamine, hekkide ja viljapuude hooldus, puude hooldus/vormilõikus, põõsaste ja ilupuude lõikamine, käändude freesimine, vihmaveerennide puhastus, okste ja tüvede äravedu.
www.arborprof.ee, tel 55 37 638.

Kogun kinniseid suitsupakke, suitsuplokke ja tuletikkude suveniirkomplekte. Võin osta ka terve kollektsiooni. 53 941 491

Küttepuud ja pellet – tasuta transport!
Head hinnad, kiire tarne otse koju.
Helista +372 5612 4094.

Ehitiste seadustamine, kasutus- ja ehitusload ja muud teenused. Kirjutage või helistage. coreteloy@gmail.com, tel 5814 2386.

Ostan teie auto, kaubiku või maasturi. Tehniline seisukord ei oma tähtsust. Vajadusel registrist kustutamine ja äravedu puksiiriga. Tel 5630 4306

Head Maarja-Magdaleena kogukonna inimesed!

Noored ja eakad, vanad tuttavad ja uued tulijad – kohtume Maarja-Magdaleena Rahvamajas, et kuulata üksteist. Iga mõte aitab kaasa sellele, milliseid üritusi ja tegevusi kogukond ootab, millist koostööd soovime ning kuidas saame ühiselt elu siin veelgi rõõmsamaks ja huvitavamaks teha! Räägime sellest, mis on meile oluline ja mida tulevikus koos teha tahaksime. Kogukond on meie kõigi nägu – tule ja jaga mõtteid, et koos kujundada homset elu rahvamajas ja selle ümber.

Ootame teid kokkusaamisele laupäeval, 6. detsembril 2025 kell 12:00

Kohtumiseni!
Hendrik Vahermets
Maarja-Magdaleena Rahvamaja juhataja, Tel. 53034278

EELK Tartu Maarja Kogudus

Kõik sündmused toimuvad Tartu Maarja kirikus aadressil Pepleri 1.
Pühapäeviti: kl 10.45 pühapäevakool, kl 11.30 ülistuskool (v.a 23.11), kl 12.00 jumalateenistus, selle järel kirikukohv ja palveosadus
Neljapäeviti kl 17.00 kooriproov.
Programm „Teekond õnneni“ – 10 sammu sisemise heaolu suunas. Igal esmaspäeval kell 18.00–20.00 (kestab 06. oktoobrist kui 08. detsembrini). Osalemine võimalik ka veebis. Kohvilaud avatud alates 17.00. Täpsem info koguduse FB lehel. Registreerumine: nelli.vassila@gmail.com, tel 5851 9514

Igal nädalal teisipäeviti kl 17.30–19.00 süstemaatiline piiblitund. Tunde viib läbi Timo Svedko

Jõuludeni on kantselei lahtiolekuajagadel (T–N kl 9.00–13.00, P kl 11.00–12.00) avatud piiblinäitus

Kantselei on suletud 23. detsembrist kuni 5. jaanuarini, samas vahemikus ei toimu ka regulaarseid tegevusi peale jumalateenistuste

P, 23. novembril kl 12.00 igavikupühapäeva jumalateenistus. Kaasa teenib koguduse koor.

N, 27. novembril kl 18.30 naiste osadusõhtu

P, 30. novembril 1. adventi jumalateenistus, leeripüha
K, 3. detsembril kl 17.30 noorteõhtu

R, 5. detsembril kl 18.00 meeste osadusõhtu

P, 7. detsembril kl 14.00 vestlusõhtu Piibli teemadel. Küläs on Lõuna-Eesti piiskopkonna piiskop Marko Tiitus

P, 14. detsembril peale jumalateenistust eakate teetund
T, 16. detsembril kl 16.00 erivajadustega inimeste jumalateenistus

K, 17. detsembril kl 17.30 noorteõhtu
K, 24. detsembril kl 12.00 jõuluõhtu jumalateenistus suures kirikusaalis, kaasa teenib koguduse koor.

EELK Äksi Andrease Kogudus

Jumalateenistused iga kuu 2. ja 4. ja 5. pühapäeval kell 11.00
Esimesel adventil 30.11 kontsert-jumalateenistus Äksi kirikus kell 11.00. Muusikat teeb naiskoor Linda. Teisel adventil 14.12 kontsert-jumalateenistus Äksi kirikus kell 11.00. Muusikat teeb puhkpilliorkester Forte. Kell 12.00 piparkookide tegemise töötuba pastoraadis. Reg tel 56270280.
Jõuluõhtul 24.12 jumalateenistus Äksi kirikus kell 15.00. Muusikat teeb Lähte naiskoor.
Vana-aasta õhtul 31.12 armulauaga jumalateenistus Äksi pastoraadis kell 15.00.
Lisainfo koguduse õpetaja Esa Luukkala tel 5811 3195.

TARTU VALLA HALDUS

30 AASTAT KOGEMUST!

Kvaliteetne | Usaldusväärne | Operatiivne

Teenused:

- Teede ehitamine ja hooldamine
- Kruusavedu koos paigaldusega
- Hööveldamine
- Tolmutõrje
- Lume- ja libedusetõrje
- Liiva, kruusa ja killustiku müük
- Kaevetööd
- Heakorratööd
- Niitmistööd
- Liikluskorraldus
- Tänavavalgustuse ehitamine ja hooldamine
- Soojusenergia tootmine ja müük
- Lähte kaugküttepiirkonnas

www.tartuvallahaldus.ee • haldus@tartuvald.ee • +372 56 474 475
FB: Tartu Valla Haldus

Vajad uut vihmaveerenni või katusele lumetõkkek puudu?

- Katuseredelid
- Lumetõkkek
- Vihmaveerennide paigaldus
- Käiguteed ja platvormid

527 1059

info@vihmaveerennid.ee

vihmaveerennid.ee

Autoremont Vahi tööstuspargis Vabriku 10, Vahi

Autode remont, kaubikute remont, rehvivahetus, hooldus

Broneeri aeg 5684 1402
info@knmotors.ee

Hea Tammistu kooli vilistlane, õpetaja ja sõber!

Oleme korraldamas 22. augustil 2026. a Tammistu külapäeva raames Tammistu kooli vilistlaste kokkutulekut ja sellega seoses kutsume üles inimesi jagama oma kooliaegseid fotosid, mälestusi ja muid toreid infokilde enda või lähedaste kooliajast.

Täpsem info:
tel. 56603018 Kristiina Timma
meil: tammisturahvaselts@gmail.com

Soovi korral on võimalik teha annetus Tammistu koolimajale mälestuskivi paigaldamiseks
MTÜ TAMMISTU RAHVA SELTS
a/a EE524204278624023204
Annetus meie MTÜ-le on tulumaksuvaba

RETKE PIMEDAS JÄÄAJAS

Müstilised jäljed, retkejuht ja taskulambid
22. ja 23. november kell 16 Jääaja Keskuses
Rohkem infot jaaaeg.ee

JÄÄAJA KESKUSE JÕULUPROGRAMMID
Lasteaedadele ja algkoolidele info@jaaaeg.ee
Rohkem infot jaaaeg.ee

Meie hulgast lahkunud

ZOJA REIN
09.05.1940–05.10.2025

IVAR HALLIST
20.09.1962–09.10.2025

ANTONINA ÖUNAP
13.04.1930–12.10.2025

SILVIA EHAND
27.05.1938–16.10.2025

ZINAIDA SMORODINA
07.11.1937–17.10.2025

ARVU NÕU
23.06.1939–21.10.2025

SÜÜTAME TARTU VALLAS ADVENDIKÜÜNLAID 30.11.2025

- 12.00 PIIRISSAARE KÜLAKESKUS
- 16.00 MAARJA-MAGDALEENA RAHVAMAJA
- 16.00 TAMMISTU RAAMATUKOGU-KÜLAKESKUS
- 16.00 ÄKSI KIVIPARK
- 16.00 LÄHTE NOORTEKESKUS
- 17.00 TARTU VALLAMAJA
- 17.00 LAEVA KULTUURIMAJA
- 17.00 VÄÄGVERE KÜLAPLATS
- 17.00 TABIVERE RAHVAMAJA
- 18.00 RAADIL MAJORAADI PARGI JÕULUTULEDES PUU JUURES
- 18.00 KÄRKSI KÜLAPLATS
- 18.00 VASULA MÄNGUVÄLJAK
- 18.00 VEDU RAAMATUKOGU

11.00 Piparkoogi töötuba Tammistu Raamatukogu-Külakeskuses.
12.00-16.00 Saadjärve Looduskeskuses avatud jõulukaartide näitus.
13.00 Äksi segakoori sügiskonsert Jääaja Keskuse konverentsisaalis.
14.00 Laeva Kultuurimajas töötodad, piparkoogi konkurs, Tartu valla pikima jõulusoovide kirja kirjutamine jõuluvanale, laad.
14.00-16.00 Lähte pargis jõululaad.
16.00 Maarja-Magdaleena kirikus laulab Maarja-Magdaleena segakoor.
17.00 Maarja-Magdaleena Rahvamajas esinevad Hanna-Miina ja Romet.
18.00 Raamatuklubi kohtumine Lähte Noortekeskuses. Arutame Fred Jüssi teoseid.

Avaldame siirast kaastunnet
meie kallile kolleegile ja tema
lähedastele

IVARI

raske kaotuse puhul.

Oleme mõtetes Teiega sel valusal
ajal ning soovime jõudu ja tuge
leina kandmisel.

kolleegid Kiisuperest

Maga vaikselt, puhka rahus -
südamed on sinuga.
Mälestuste päikesekullas jääd sa
ikka meiega.

Siiras kaastunne emale,
isale ja vennale
MARIO SÕÖRO
kaotuse puhul.

Mälestab Haava tn 2 korteriühistu

Palju õnne pisipõnni sünni puhul!

Andra Ojasaar	25.07.2025
Ciara Peedor	01.10.2025
Johan Jögiste	02.10.2025
Jenny Tögen	07.10.2025
Oliver Mölder	07.10.2025
Isabel Langemets	09.10.2025
Armand Aasamäe	13.10.2025
Kristofer Tretjakov	15.10.2025
Heleza Lass	19.10.2025
Pipi Freyja Möldre	25.10.2025
Rita Marii Sirel	26.10.2025
Eia Napa	03.11.2025
Hedeliine Ilves	03.11.2025

*Kallid Jana ja Tarmo
Kükitaja külast!
Palavad õnnesoovid
korallpulma-aastapäevaks!
Olgu teie ühine teekond
jätkuvalt täis soojust,
rõõmu ja seiklusrikkaid hetki!
KIBE, KIBE, KIBE!
Sõbrad Pinaligrupist*

*Rein, Eve, Ilme, Anne, Sirje!
Soovime, et õnn oskaks tulla
ja avada Su ust,
et Sinu kodu oleks täis
rahu, õnne ja armastust!
Sünnipäevatervitus!
Maarja-Magdaleena Maarahva Selts*

*Kallis Madli Kaasik Juula külas!
Jälle tulevad uued päevad,
tulevad üle Su õue.
Toogu nad ikka päikesesära,
tervist ja õnne Su põue.
Õnnitleme auväärset
89.sünnipäeval!
Südamlike soovidega Renate, Eevi,
Eda, Reet, Viive*

NOVEMBER

L **22.11** 12–15 Traditsioonilise Pakri rookrooni meisterdamine. Juhendab Rookoondise meister **Urmas Veersalu**

P **23.11** 12 Saarte pühapäev III:

12–15 rannaalade jõulukaunistuste meisterdamine peredele. *TASUTA*

14 **Anu Raagmaa** (*Rannarootsi Muuseum*) tuur rannarootsi näitusel

16 ansambli **Ruhnu saare lood ja laulud** albumi „Meremälu“ esitus

N **27.11** 18 Professorid **ERMis VIII**. Arne Merilai, Marin Laak ja Tiina Ann Kirss teemal „Unustamatu ja unustatud pagulaskirjandus“

L **29.11** 14 **Ma sulle loen**. Evelin Võigemast loeb Eva Koffi „Õhuskõndijat“

L–P **29.–30.11** Tülpitsi tehnikas jõuluehte tegemine (*registreerimisega*)

DETSEMBER

L **6.12** 13 Raamaturaami töötoad Arhitektuurikooliga

L **6.12** 13 Giidituur rannarootsi näitusel L–P **13.–14.12** 10 **ERMi jõululaat**

N **18.12** 16.30 Kristel Rattuse kuraatorituur rannarootsi näitusel

NÄITUSED

- ◆ Rannarootslased. Estlandssvenskar
- ◆ Kas sa seda lugu tead? 500 aastat eestikeelset raamatut
- ◆ Kaotusest laotusse. Näitus-audio-lavastus pagulaskirjandusest

ERMi MÄNGUMETS

T–R 11–18 ja L–P 10–18

T kell 11 **MUINASJUTUHOMMIKUD**

L kell 11 **MEISTERDAMISHOMMIKUD**

TARTU VALLA KULTUURIKALENDER

Ajas muutuv kultuurikalender on leitav aadressil: www.kultuuriaken.ee

NB! Kõik soovijad saavad oma sündmuse kalendrisse ise märkida. Loo konto, logi sisse ja lisa sündmus! Siis ei ole vaja eraldi Kuukirjale sündmusest märku anda.

NOVEMBER–DETSEMBER 2025

23. nov. kell 16.00	Hingelaulude õhtu Kuusiku talus, Lombi külas. Naudime taimeteed, laulame väelaule koos Kätlin Lainola ja Sille Voznesenskia. Pilet Fientas 27.- / 32.-
25. nov. kell 19.00	Vana Baskini teater "Kalevipojad" Tabivere Rahvamajas. Pilet 27.- / 24.- müügil, Piletilevis, Piletimaailmas ja kohapeal. Info tel 504 4479.
26. nov. kell 12.00	Iga kuu viimane kolmapäev ürituste sari „ EAKATE TUND “ Tammistu Raamatukogu-Külakeskuses.
28. nov. kell 18.00	Äksi oma küla pidu Jääaja Keskuse konverentsisaalis. Esinevad Mehed Mandrilt ja Mustlastantsurühm Tseritsa. Pilet Fientast 20.-/25.-
30. nov.	I Adventiküünla süütamine Tartu valla kogukondades. Kell 12.00 – Piirissaare külakeskus. Kell 16.00 – Maarja-Magdaleena Rahvamaja, Tammistu Raamatukogu-Külakeskus, Äksi kivipark, Lähte Noortekeskuse park. Kell 17.00 – Tartu vallamaja Kõrvekülas, Laeva Kultuurimaja, Väägvere külalplats, Tabivere Rahvamaja. Kell 18.00 – Raadi lastehoiu haljasala, Kärksi külalplats, Vasula mänguväljak, Vedu raamatukogu. Vaata täpsemat infot lk 23.
5. dets. kell 17.00	Seenioride Klubi "MaarjaHöbe" koosviibimine Maarja-Magdaleena Rahvamajas. Külaliseks Antonina Kersna.
5. dets. kell 19.00	Tammistu Raamatukogu-Külakeskuses mängudeõhtu . Lauamängud, kaardimängud. Alati võid oma mängu kaasa võtta!
6. dets. kell 12.00	Kogukonna koosolek Maarja-Magdaleena Rahvamajas.
6. dets. kell 14.00	Tartu valla memme-taadi pidu Kõrveküla Põhikoolis. Jõululõuna kooli söögisaalis ja peoõhtu aulas. Tantsuks mängib Karl Madis. Palume oma osavõtt reg. 28. novembriks tel 5268895 (Ene Liivamägi).
7. dets. kell 10.00	Jõululaat kell 10–14 Maarja-Magdaleena Rahvamajas. Kell 11.00 Jõulupärga valmistamise õpituba . Kell 12.00 kontsert .
7. dets. kell 13.00	Tammistu Raamatukogu-Külakeskuses esinevad Kõrveküla muusikakooli õpilased . Vaatame Maria Avdjuško dokumentaalfilmi „ Head inimesed “. Nele-Liis Vaiksoo & Martin Trudnikovi adventikontsert. Avatud kohvik, tulu läheb vähiraafondi "Kingitud elu" toetuseks.
11. dets. kell 19.00	Mälumänguturniiri „Mõisa peale“ III etapp Lähte Ühisgümnaasiumi saalis.
13. dets. kell 20.00	Jõulupidu Tammistu Raamatukogu-Külakeskuses. Esineb Kaarel Orumägi "Feel A Live trio", vahetaladeks Show trupp. Piletid Fientast või raamatukogust 20.-. Broneeri kindlasti laud.
14. dets. kell 11.00	Jõululaat Tabivere Rahvamajas.
14. dets. kell 12.00	Äksi pastoraadis piparkoogi töötuba . Reg oma osalus tel 56270280 (Katrin Sisask). Töötuba on osa Tartumaa toidupiirkond 2025 programmist ning rahastatakse Tartumaa Arendusseltsi poolt LEADER-meetme raames.
14. dets. kell 14.00	Adventikontsert Maarja-Magdaleena Rahvamajas. Tasuta.
17. dets. kell 12.00	„ EAKATE TUND “ Tammistu Raamatukogu-Külakeskuses.
21. dets kell 15.00	Iga kuu kolmandal pühapäeval Vedu raamatukogus vaimulik vestlusring Piibli ainetel koos pastor Leho Paldrega.
26. dets kell 19.00	Jõulupidu Maarja-Magdaleena Rahvamajas. Esinevad isetegevuskollektiivid ja ansambel ANDRESED . Sissepääs pakike 10€ väärtuses jõuluvana kingikotti.
31. dets kell 21.00	Aastalõupidu ansambliga "Sada ja Seened" Tabivere Rahvamajas.

KÕRVEKÜLA

LAEVA

LÄHTE

KOOGI

PIIRISSAAR

RAADI

KÄRKNA

ÄKSI

TABIVERE

mitmes kohas

TAMMISTU

VASULA

VEDU

MAARJA-MAGDALEENA

